

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

SəS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nö 202 (5674) 25 oktyabr 2018-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

"Azərbaycan ilə ABŞ arasında müxtəlif sahələrdə uğurlu əməkdaşlıq həyata keçirilir"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ABŞ Prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşavirini qəbul edib

Dini düzümlülük və tolerantlıq dəyərlərinə ən uğurlu töhfə

Bax → 6

"Robot "Sofiya"nın ölkəmizə səfəri məntiqə uyğundur"

Bax → 5

Ermənistan parlamenti Paşinyanı baş nazir seçmədi

Bax → 5

Dünen Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun konfrans zalında Mətbuat Şurası və ölkə mediasının aparıcı mətbuat rəhbərləri ilə bu təhsil müəssisəsinin rəhbərliyi və tələbələri ilə görüşü keçirilib. Görüşdə Mətbuat Şurasının sədri, millət vəkili Əflatun Amaşov, "Yeni Azərbaycan" qəzetiñin baş redaktoru, millət vəkili Hikmət Babaoğlu, "İki Sahil" qəzetiñin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə, "Səs" qəzetiñin baş redaktoru Bəhrəz Quliyev, "525-ci qəzet"in baş redaktoru, Mətbuat Şurasının idare Heyətinin üzvü Rəşad Məcid, "Trend" İnformasiya Agentliyinin baş direktorunun müavini...

... "Sofiya" davamlı inkişafı təşviq etmək və insan hüquqları və bərabərliyini təmin etmək üçün BMTİP ilə əməkdaşlıq edir. Bu humanoid robotun Azərbaycan haqqında dediyi yüksək fikirlər dünyada ölkəmizin yüksək imicə malik olduğunu bir daha təsdiqidir. Xüsusən, "Sofiya"nın Azərbaycanın texnoloji inkişafı barədə dedikləri, fikrini əsaslandırmak üçün konkret layihələri misal göstərməsi qürurvericidir. Bilirik ki, "Sofiya" davamlı olaraq dünyadan müxtəlif ölkələrinə səfər edir, dünya mətbuatı tərəfindən yaxından izlenilir və davamlı...

Ermənistan parlamenti xüsusi iclasında Nikol Paşinyanın baş nazir postuna namizədiyini redd etdirib və bununla da qanunverici orqanın buraxılması prosedurunun başlanğıcı qoyulub. AZƏRTAC RİA Novosti informasiya agentliyinə istinadla xəber verir ki, Paşinyanın namizədiyinin lehine deputatların heç biri səs verməyib, 11 deputat bitərif qalıb, bir nəfər eleyhinə çıxb. "Respublika" və "Daşnakşütün" partiyaları, həmçinin Sarukyan bloku səsvermədə iştirak etməyib. Bundan sonra parlament fraksiyalarının baş nazir postuna...

Bu gün Bakıda VI Beynəlxalq Humanitar Forumu öz işinə başlayır

4

Azərbaycan-BMT əlaqələrinin inkişafı məsələlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb

3

YAP nümayəndə heyatının Çinə səfəri davam edir

3

Con Bolton: "ABŞ Dağlıq Qarabağ müqaviləsinin həlli istiqamətində səylərini bundan sonra da davam etdirəcək"

2

"Con Boltonun səfəri Azərbaycan-ABŞ əlaqələrinin dəha da dərinlaşması üçün əlverişli imkanlar yaradır"

3

"Azərbaycan dili milli kimliyimizi və xalq kimi varlığımızı şərtləndirən başlıca faktordur"

5

İndiyədək Türkiyədə 125 min azərbaycanlı tələbə təhsil alıb

7

Müasir dövr miqrasiya proseslərinin pərdəarxası

8

"Kyellini və Bonucci Harvardda dərs keçə bilər"

16

25 oktyabr 2018-ci il

“Azərbaycan ilə ABŞ arasında müxtəlif sahələrdə uğurlu əməkdaşlıq həyata keçirilir”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ABŞ Prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşavirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 24-də ABŞ Prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Boltonu qəbul edib.

AZERTAC xəber verir ki, dövlətimizin başçısı Azərbaycan ilə ABŞ arasında müxtəlif sahələrdə uğurlu əməkdaşlığın həyata keçirildiyini qeyd etdi. Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, ABŞ ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədri kimi Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli yolları-

nın axtarılmasında mühüm rol oynayır. Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, uzun illərdir Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış əraziləri Ermənistan tərəfindən işgal edilib və bu işğalın nəticəsində 1 milyona yaxın soydaşımız qaçqın və məcburi köçküն vəziyyətinə düşüb. Ermənistanın bu işğalı beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinin kobud şəkildə pozulmasına əyani bir səbətdür. BMT Təhlükəsizlik Şurası Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən dərhal və qeyd-sərt sız çıxarılması ilə bağlı müvafiq qətnamələr qəbul edib.

Con Bolton: “ABŞ Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində səylərini bundan sonra da davam etdirəcək”

Oktobrein 24-də ABŞ Prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Bolton Azərbaycana səfərinin nəticələri ilə bağlı metbuat konfransı keçirib. AZERTAC xəber verir ki, Azərbaycan Prezidenti ilə görüşündə məmənunluğunu ifadə edən Con Bolton dövlət başçısı ilə ABŞ-Azərbaycan əməkdaşlıq əlaqələrinin müxtəlif aspektləri, dünya enerji bazarda Azərbaycanın rolü, terrorizmə, insan alverinə, narkotiklərin qeyri-qanuni dövriyyəsinə qarşı mübarizə, insan haqları, habelə regionda cərəyan edən siyasi və iqtisadi proseslər, region əlkələri ilə münasibətlər və digər məsələlərin müzakirə olunduğunu bildirib.

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə xüsusi diqqət ayrıldığını diqqətən çatdırıban ABŞ rəsmisi qeyd edib ki, bu problemin həlli Birleşmiş Ştatlar üçün də mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Qarşidakı dövrde Ermənistana səfər edəcəyini, məsələ ilə bağlı rəsmi Yerevanın da mövqeyi ilə tanış olacağını vurğulayan Con Bolton əlavə edib ki, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri kimi ABŞ bundan sonrakı dövrə də münaqişənin həlli istiqamətinə səylərini davam etdirəcək.

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Daşkəsən rayonunun Daşkəsən-Əmirvar-Qabaqtəpə avtomobil yolu tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda qeyd edilir ki, üç min nəfər əhalinin yaşadığı 9 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Daşkəsən-Əmirvar-Qabaqtəpə avtomobil yolu tikintisi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il dövlət bütçəsinin dövlət əsası vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin 13,3 milyon manatı Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılsın.

Maliyyə Nazirliyinə tapşırılır ki, Sərəncamda göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin. Nazirlər Kabinet Sərəncamdan ireli gələn məsələləri həll edəcək.

şəvəri Con Bolton Azərbaycana ilk səfərində məmənunluq hissi keçirdiyini qeyd etdi və ölkəmizə bundan sonra da səfər edəcəyinə ümidi var olduğunu bildirdi. Azərbaycanla münasibətlərin ABŞ üçün yüksək prioritet təşkil etdiyini vurgulayan Con Bolton siyasi, iqtisadi, təhlükəsizlik və digər sahələrdə də əlaqələrin önəminin artığını bildirdi. Azərbaycanın dünyada çox strateji hissəsində yerləşdiyini qeyd edən Con Bolton Azərbaycana səfəri zamanı əlaqələrinin hazırlığı vəziyyəti, beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyə təhdidlərlə bağlı məsələləri müzakirə etmək niyyətində olduğunu dedi. İqtisadi əməkdaşlığı toxunan Con Bolton qeyd etdi ki, Azərbaycanın beynəlxalq enerji məsələlərində aparıcı rolu nəzərə alınaraq ABŞ hökuməti Azərbaycanla enerji sahəsində, eləcə də başqa istiqamətlərdə, o cümlədən beynəlxalq terrorizm, insan alverinə qarşı mübarizə və digər sahələrdə əməkdaşlığı daha da genişləndirmək əzmindədir. Con Bolton Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı qeyd etdi ki, ABŞ tərəfi bu məsələnin Azərbaycan tərəfi üçün ən yüksək prioritet təşkil edən məsələ olduğunu yaxşı anlayır və bildirdi ki, onun səfərinin əsas məqsədlərindən biri də bu münaqişənin həlli ilə bağlı vəziyyətin Azərbaycan tərəfindən necə dəyişdirilməsi barədə da-ha etrafı məlumat almaqdan ibarətdir.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə ABŞ arasında strateji əməkdaşlığın müxtəlif istiqamətləri ilə bağlı məsələlər müzakirə edildi, əlkələrimiz arasında gələcəkdə də uğurlu əməkdaşlığın həyata keçiriləcəyinə əmin olduğunu bildirdi.

Qəbulu görə minnətdarlığı bildirən ABŞ Prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə mü-

Azərbaycan-BMT əlaqələrinin inkişafı məsələlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb

Azərbaycan Respublikası Baş nazırının müavini, Dayanıqlı İnkışaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının sədri Əli Əhmədov oktyabrın 24-də BMT-nin İqtisadi və Sosial Şurasının (ECOSOC) sədri İnqə Ronda Kinqlə görüşüb. AZERTAC xəber verir ki, Əli Əhmədov oktyabrın 25-26-də paytaxtımızda keçiriləcək Dayanıqlı İnkışafə dair Bakı Forumunda iştirak üçün ölkəmizə səfərə gələn BMT-nin İqtisadi və Sosial Şurasının sədrinə dəvəti qəbul etdiyinə görə təşəkkürünə bildirib. O deyib ki, beynəlxalq və regional tərefdəşliğin genişləndirilmesi mövzusunda teşkil ediləcək Bakı Forumunda İnqə Ronda Kinqlə iştirakı BMT-Azərbaycan əlaqələrinə öz töhfəsinə verəcək.

Baş nazırın müavini ölkəmizle BMT arasında mövcud olan münəsibətlərdən danişaraq əlaqələrin bundan sonra daha da uğurla inkişaf edəcəyinə ümidi var olduğunu bildirib. Qeyd edib ki, Azərbaycanda Dayanıqlı İnkışaf Məqsədləri üzrə vəzifələrin icrası və bütövlükdə ölkəmizin əhalisinin hə-

yat səviyyəsinin yeni inkişaf pilləsinə qaldırılması üçün iqtisadiyyatımızın əsaslı surətdə islahatlaşdırılması, yeniləşdirilməsi konsepsiyası uğurla həyata keçirilir.

Əli Əhmədov vurğulayıb ki, Azərbaycan Hökuməti öz vəzifələ-

rine kifayət qədər məsuliyyətlə ya-naşır. Prezident İlham Əliyevin 2016-ci il 6 oktyabr tarixli Fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının Dayanıqlı İnkışaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurası yaradılıb və Şurasının daimi əsaslarla fəaliyyət gös-

tərən katibliyi formalılaşdır. Azərbaycan Hökuməti Dayanıqlı İnkışaf Məqsədlərindən irəli gələn vəzifələri həyata keçirmək üçün bütün qüvvələrini səfərber edib və Milli Əlaqələndirmə Şurası qısa vaxt ərzində bir çox mühüm işlər

görüb. 2019-cu ilin yayında Yüksek Səviyyəli Siyasi Forumu Da-yanıqlı İnkışaf Məqsədləri üzrə Azərbaycan Respublikasının ikinci Könüllü Milli Hesabatı təqdim ediləcək.

Baş nazirin müavini Ermənistən-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında da məlumat verib. Bildirib ki, münaqişa nəticəsində Azərbaycan torpaqlarının 20 faizi işğal olunub və 1 milyondan çox soydaşımız yurd-yuvalarından qaçqın və məcburi köçküň düşüb. Bu problem Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində, beynəlxalq hüququn normaları əsasında həll edilməlidir. BMT Təhlükəsizlik Şurasının münaqişəyə dair qəbul etdiyi 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələrde respublikamızın ərazi bütövlüyü və toxunulmazlığı bir daha təsdiqlənib və işgalçı qüvvələrin Azərbaycan ərazisindən dərhal çıxarılması tələb olunub. Təessüf ki, məlum qətnamələr indiyədək yerinə yetirilməyib.

BMT-nin İqtisadi və Sosial Şurasının sədri İnqə Ronda Kinq Bakıda olmasından və yüksək səviyyəli forumda iştirakından məmənunluğunu ifadə edib, dəvətə görə Azərbaycan Hökumətinə təşəkkürünə bildirib. Azərbaycanın BMT-dəki daimi nümayəndəliyinin rəhbəri Yaşar Əliyevin də iştirak etdiyi görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

YAP nümayəndə heyətinin Çinə səfəri davam edir

Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) nümayəndə heyətinin Çin Xalq Respublikasına səfəri davam edir.

AZERTAC xəber verir ki, YAP icra kətibinin müavini, Milli Məclisin ictimai birləklər və dini qurumlar komitəsinin sədri, Azərbaycan-Çin parlamentlərarası əlaqələr üzrə içiçi qrupunun rəhbəri Siyavuş Novruzovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinə YAP idarə Heyətinin üzvü, Milli Məclisin aqrar siyaset komitəsinin sədri Eldar İbrahimov, səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmirəslanov, iqtisadi siyaset, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədr müavini Ağalar Vəliyev, deputat, YAP Xətai rayon əlaqələrinin sədri Hüseynbala Mirləmov, YAP Suraxanı rayon əlaqələrinin sədri Vüqar Seyidov, YAP Şuşa rayon əlaqələrinin sədri Təvəkkül Əliyev və YAP

Genclər Birliyinin sədri Seymur Orucov daxildir. Səfər zamanı YAP-in nümayəndə heyətinin üzvləri Çin Communist Partiya-sının Çinşenyan şəhər təşkilatında olublar. Nümayəndə heyətinin üzvləri təşkilatın fəaliyyəti, iş şəraitini ilə yaxından tanış olublar.

Təşkilatın nümayəndələri ilə səhəb zamanı Yeni Azərbaycan Partiyası ile Çin Communist Partiyasının əlaqələrindən geniş bəhs olunub, partiyalar arasında əməkdaşlığın əhəmiyyəti vurgulanıb. Həmçinin partiyalararası münasibətlərin inkişafında qarşılıqlı səfərlərin və birgə la-yihələrin önəmi barədə geniş fikir mübadiləsi aparılıb, əlaqələrin daha da inkişafı üçün geniş perspektivlərin olduğu bildirilib.

Qeyd olunub ki, qarşılıqlı iş təcrübəsinin öyrənilməsi də əlaqələrin inkişafı baxımından əhəmiyyətlidir.

Hikmət Hacıyev: “Con Boltonun səfəri Azərbaycan-ABŞ əlaqələrinin daha da dərinləşməsi üçün əlverişli imkanlar yaradır”

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdir müavini Hikmət Hacıyev ABŞ Prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Boltonun Azərbaycana səfəri ilə bağlı AZERTAC-in müxbirinin suallarını cavablandırıb.

-**ABŞ Prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Boltonun Azərbaycana səfəri ni necə şərh edərdiniz?**

-Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev ilə ABŞ Prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Bolton arasında görüş konstruktiv və qarşılıqlı anlaşma şəraitində keçib. Bu səfər Azərbaycan ilə ABŞ arasında ikitərəflı əlaqələrin müxtəlif istiqamətlərde inkişafı və daha da dərinləşməsi

üçün əlverişli imkanlar yaradır. Görüş əsnasında enerji, təhlükəsizlik, terrorizmə qarşı mübarizə kimi sahələrdə əməkdaşlıq məsələlərinə dair geniş fikir mübadiləsi aparıldı. Azərbaycanın Əfqanıstanda sülhkaratma missiyasına verdiyi dəstek və töhfə təqdir olundu. Həmçinin ölkəmizdə xarici investorlar üçün yaradılmış münbit şərait qeyd olunaraq, iqtisadi sahədə əməkdaşlığın genişləndirilməsi və ABŞ şirkətlərinin və sərmayələrinin daha yaxından Azərbaycan bazara cəlb edilməsi məsələləri müzakirə olundu.

Görüşdə dövlətimizin başçısı tərəfindən Ermənistən-Azərbaycan münaqişəsinin həlli məsələsi xüsusile vurğulandı. ABŞ-in ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrindən biri olduğunu nəzərə alaraq, münaqişənin tezliklə həlli və regionda dayanıqlı sülhün təmin olunması üçün bütün həmsədrələr tərəfindən səyərin artırılmasının vacibliyi qeyd olundu.

-**Görüş çərçivəsində regional məsələlərə dair nə kimi müzakirələr aparıldı?**

-Görüşdə regional və beynəlxalq gündəlikdə duran məsələlər barədə de fikir mübadiləsi aparıldı. Regional məsələlərə gəlincə, dövlətimizin başçısı tərəfindən bir daha qeyd olundu ki, Azərbaycanın qonşu dövlətlərə işgüzar və dostluq münasibətləri var.

Bildiyiniz kimi, məlum səbəblərə görə Ermənistən istisna olmaqla, Azərbaycan dövlətlərarası münasibətlərdə beynəlxalq hüququn ali prinsiplərini rəhbər tutaraq qonşu dövlətlərə əlaqələri davamlı surətdə inkişaf etdirir.

25 oktyabr 2018-ci il

Bakı siyasi proseslərin müzakirə platformasına çevrilən məkandır

Bu gün Bakıda VI Beynəlxalq Humanitar Forumu öz işinə başlayır

Bu gün paytaxt Bakıda "Yeni dünya və yeni insan formalaşdırıq: kreativlik və insan inkişafı" mövzusunda VI Beynəlxalq Humanitar Forumu öz işinə başlayır. 2010-cu ildən başlayaraq, 2 ildən bir Azərbaycanın paytaxtı Bakı şəhərində keçirilən forum beynəlxalq aləmdə maraqlı doğuran global xarakterli məsələlərə daha geniş yer ayırır.

2010-cu ilin yanварında Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyev və Dmitri Medvedevin təşəbbüsü ilə Bakıda keçirilmiş Humanitar Əməkdaşlıq üzrə Birinci Azərbaycan-Rusiya Forumunda qəbul olunmuş qərara əsasən, Birinci Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu təşkil olunmuşdu. Forumun əsas məqsədi humanitar və integrativ impulsların yaradılması ilə yanaşı, gələcəkdə beynəlxalq seviyyədə humanitar çəgirişləri aktuallaşdırmaqdan ibarətdir, dəyirmi masalar vasitəsilə dialoqun qurulmasıdır. Forumun vəzifəsi ideyalar, nəzəri və praktiki bilik mübadiləsi, konstruktiv debat və müzakirələr üçün nəzəri və tətbiqi platforma yaratmaqdır. Forumun nəticəsi beynəlxalq təşkilatlara, dünya ölkələrinə və ayrılıqda hər bir şəxse ünvanlanmış tövsiyələr və müraciətlərdə təcəssüm olunur.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə keçirilən və mü hüüm platformaya çevrilən Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu geniş spektrli dialoqlar, fikir mübadilələri aparan tanınmış dövlət xadimləri, elmin müxtəlif sahələri üzrə Nobel mükafatlı qalibləri və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri, o cümlədən, dünyadan siyasi, elmi və mədəni elitənin nümayəndələrini bir araya toplayan mötəbər tədbirdir.

ki inkişafına layiqli töhfələr bəxş edir. Dünyaya bir mesaj verən forum beynəlxalq hüquqa əsaslanan yeni dünya nizamının qurulması üçün düzgün ya-naşmanı, mədəniyyətlərin prinsiplərini və sivilizasiyaların, dönlərin universal dəyərlərini dinindən və irqindən asılı olmayaraq, insanlara çatdırır və bütün səyləri birləşdirməyin vacibliyi öna çəkilir.

Yüzlərlə insanın bir araya gələrək siyaset, elm və iqtisadiyyatın müxtəlif problemlərinin müzakirəsi və bu məsələlərin həllinə kömək etmək məqsədi daşıyan forum insanların siyasi, elmi və iqtisadi problemlər səbəbindən bir-birindən uzaqlaşması kimi məsələlərə de xüsusi diqqət ayırır.

II Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu isə 2012-ci il oktyabrin 4-5 keçirildi. Forumda 74 ölkəni və 10 mötəbər beynəlxalq təşkilati təmsil edən 694 nəfər iştirak etmişdir. Forumda multikulturalizm və mədəni özünüdərk, cəmiyyətin həyatında multikulturalizm, XXI əsrde qloballaşma proseslərinə yeni metodoloji yanaşmalar və mözzullarda tədbirlət təşkil olunmuşdur.

V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu isə 2016-ci il sentyabrın 29-da Heydər Əliyev Mərkəzində keçirildi. Forumun işində dünyadan 80-ə yaxın ölkəsindən 400-dən çox nümayəndə iştirak edirdi. Beşinci Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumda insanların kütləvi yerdəyişməsi şəraitində insan kapitalının qorunmasının önəmi, davamlı inkişafın əsası kimi, jurnalistikyanın informasiya dövrüne transformasiyası və onun sivilizasiyalarası dialoqun təmin edilməsində rolü, davamlı inkişaf və ekoloji sivilizasiya və s. mövzularda dəyirmi masalar keçirildi. V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumun yekun Bəyannamesi, xususilə, yaddaşlanan və əhəmiyyətli oldu. Bəyannamədə çox sayıda humanitar problemlərin, xüsusilə, təhsil və səhiyyə məsələlərinin həllinin mümkünlüyü, informasiyakommunikasiya texnologiyalarının yayılması, "rəqəmsal fərqli" in aradan qaldırılması, biliyə əsaslanan cəmiyyətin formallaşdırılması sahələrində qazanılmış əhəmiyyətli nailiyyətlər yüksək qiymətləndirilib. Bəyannamə sülh olmadan, davamlı inkişafi və davamlı inkişaf olmadan sülhü qeyri-mümkin hesab edərək və bütün ölkə-

ləri, xalqları dünyadakı mövcud münaqişələrin ədalətli həlline çağırır. Kəskinləşən münaqişələr, zoraki ekstremitizm, terrorçuluq və bunlarla əlaqədar humanitar böhranlar və insanların məcburi yerdəyişmələri qətiyyətə pislənilir. Gender bərabərliyi siyasetinə və həssas təbəqədən olan insanların hüquqlarının təminatına sadıqlik bəyan edilir. Bütün bu və digər məsələlərin həlli çağrıları edilib. Sərhədləri dəf edərək, yeni yolların müəyyən edilməsində hökumətlər, vətəndaş cəmiyyəti və özəl sektor arasında yeni tərəfdaşlığın vacibliyi diqqətə çəkilir.

Forumda dünyadakı sabitliyin təmin olunması, qlobal etimad mühitinin formallaşdırılması üçün zəngin bilik və təcrübələrə əsaslanan açıq müzakirələr aparıldı. V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forum münaqişələrin qarşısının alınmasında dönlərarası dialoqun rolü, multikulturalizm və integrasiya, davamlı inkişaf və ekoloji sivilizasiya və qlobal təhlükəsizliyin təmin olunması kimi mühüm məsələlərin müzakirəsi ilə yadda qaldı.

Bu ilki forumda 86 ölkə və 24 beynəlxalq təşkilatdan 581 nəfər (416 xərici qonaq olmaqla) nümayəndə iştirak edəcək. Beynəlxalq Humanitar Forum qlobal xarakterli məsələlərə dair geniş spektrli dialoqlar, fikir mübadilələri və müzakirələr aparmaq məqsədilə müxtəlif ölkələrdən tanınmış dövlət xadimlərini, elmin fərqli sahələri üzrə Nobel mükafatı laureatlarını və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların rəhbərlərini, o cümlədən, dünyanın siyasi, elmi və mədəni elitasının nümayəndələrini bir araya toplayan mötəbər tədbirdir.

VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu gələcək dünyamızı formalasdıracaq, kreativ ideyalara və onların həyata keçirilməsi yollarının axtarılmasını diqqətdə saxlayacaq. Dünyanı vahid məkan və bütün bəşəriyyəti bir cəmiyyət kimi görmək istəyi yeni münasibətlər qurmağa, daha mütərəqqi və aktual müzakirələr aparmağa imkan verəcək və bəşəriyyətin inkişafına ənənəvi yanaşmalarla dəyişikliklərin yaranmasına vəsihə olacaq.

Forumda, həmçinin, insanların dövrümüzün en mühüm çəgirişlərini qarşılamaq bacarıqlarına dərin inamı, humanizm və bəşəri məsuliyyətin zərurılığı məsəlesi öncə çəkiləcək. Bütün bu təşəbbüsələr insanların həyatını xi-las edən, iztirabları yüngülləşdirən, keşkin və gərgin dəyişikliklər dövründə insan ləyaqətini qoruyan, habelə, antropogen böhranlar və fəlakətlərə bənzər situasiyaların önlənməsini təmin edən humanizm aktlarıdır. Forum bu addımları humanizmin bütün dünyaya üçün vacib əhəmiyyət kəsb edən təməl prinsipləri çərvিসinde - neytrallıq, müstəqillik və obyektivlik şərtləri altında nəzərdən keçirir.

Ənənəvi tədbirin konsepsiyanının əsas elementi BMT Baş katibinin tərəfdəşliyi, vətəndaş cəmiyyətinin həmərəyliyinə, milli hökumətlər və beynəlxalq təşkilatların əməkdaşlığına çağırışıdır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Dövlət Komitəsinin sədri ABŞ kanalına müsahibəsində ölkəmizdəki tolerantlıq ənənələrindən danışır

VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirak etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan ABŞ-in nüfuzlu mətbə orqanlarında nəşr edilən cəoxsaylı məqalələrin müəllifi jurnalist Raul Kontreras oktyabrin 24-də Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlıdan Amerikanın ən çox izlənilən kanallarından olan "One America News Network" üçün müsahibə alıb.

Dövlət Komitəsinin sədri kanala müsahibəsində müsələq Azərbaycan dövləti tərəfindən ölkə daxlinde və beynəlxalq məqyasda tolerantlıqla bağlı həyata keçirilən siyaset, dinlər, mədəniyyətlər arasında əməkdaşlığın qurulması istiqamətində görülən işlər, eyni zamanda, Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü, işğal altında olan mədəniyyət və dini abidələrin işğalçılar tərəfindən dağıdılmış haqqında həqiqətlər barədə danışır.

Mübariz Qurbanlı bildirib ki, ölkəmizdəki dini dözmüllük, tolerantlıq mühiti ümumiyyətli lider Heydər Əliyevin müraciətindən formalasdırıldı dövlət-din siyasetinə uyğun olaraq daha da möhkəmlənib, bu sahə dövlət siyasetinin prioritet istiqamətinə çevrilib. Etnik və dini zəmində münaqişələrin baş verdiyi, dini və irqi ayrı-seçkililikdən milyonlarla insanın əziyyət çəkdiyi bir dövrə Azərbaycan dönlərəsi və mədəniyyətlərə rəsədi dövlət-din siyasetinə əməkdaşlığından tərəfdən dağıdılmış haqqında həqiqətlər barədə danışır.

Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanda tolerantlığın və dini etiqad azadlığının təminatçısı olduğunu diqqətə çatdırıran Komitə sədri qeyd edib ki, ölkəmizdə İsləm dini ilə bağlı tarixi abidələr, məscid və ziyarətgahlarla bərabər, xristian və yəhudİ məbədlərinin tikintisi və bərpası bütün dünyaya nümunə göstərilecek həqiqətdir. Sonda jurnalistə Dövlət Komitəsinin ingilis dilində nəşr etdirdiyi, Azərbaycandakı dini tolerantlıq mühitindən və məddi-mədəni ərisimə qarşı tərədilən erməni vandalizmindən bəhs edən kitablardan təqdim edilib.

"Fransa nümayəndələrinin Şuşaya səfəri təxribatdır"

Fransanın nümayəndələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqlarına səfər etməsi və orada "beyannamə" imzalaması bu ölkənin orta şəhərlərinin birinin mövqeyidir. Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin sorğusuna əsasən, bu ölkənin rəsmi mövqeyində separatçı rejimi tanımadıqları və orada imzalana "sənəd" in heç bir hüquqi statusa malik olmadığı açıqlanır". Bu fikirləri SIA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Aydin Mirzəzadə deyib. O bildirib ki, Fransa tərəfinin rəsmi açıqlaması ermənilərin vaxtaşırı həyata keçirdiyi hiylələrə baxmayaq, rəsmi hakimiyyətin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıdığını bir daha göstərmiş olub: "Rəsmi mövqeyə əsaslanaraq deyə bilerik ki, Fransa təxribatlara görə, öz vətəndaşlarının hərəkətlərinə cavabdehlik daşımur".

Fransada on minlərlə şəhərlərin olduğunu deyən A. Mirzəzadə qeyd edib ki, qanunsuz səfərə gelən şəxslər rəsmi mesuliyyətə malik deyillər: "Onlar yalnız yerli məsələlərin həlli ilə məşğuldurlar. Təbii ki, Fransa nümayəndələrinin Şuşaya səfəri təxribatdır. Lakin bununla yanaşı onu Fransa parlamentinin keçmiş deputatı, ermənipərəst Fransua Roşblanın müşahidə etməsi göstərir ki, ermənipərəst dairələr vaxtaşırı təxribat törətmək üçün belə insanları axtarır təpərlər".

“Ümumiyyətlə, ana dili hər bir xalqın qurur mənbəyidir və heç şübhəsiz dil millətin varlığının əsas şərtlərindən, göstəricilərindən biridir. Azərbaycan xalqının da varlığını yaşadan Azərbaycan dili neçə yüz illərdir ki, onun milli, mənəvi varlığını, mövcudluğun qoruyub saxlayır”. Bunu “Səs” Media Grupunun rəhbəri, analitik Bəhruz Quliyev Olaylar.az-a açıqlamasında deyib.

Bəhruz Quliyev bildirib ki, zaman-zaman Azərbaycanın düşünen beyninleri, ziyanları dili xalqın yaşaması üçün ən mühüm atribut hesab edib, özünün bu dəyərli milli sərvətini kənar dillərin təsirindən qoruya bilib, inkişafına öz töhfələrini veriblər: “Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan sonra qəbul edilmiş bir sıra qanun və qərarlar dilin inkişaf etməsi üçün yollar açıb. 1995-ci il noyabrın 12-də qə-

Bəhruz Quliyev: “Azərbaycan dili milli kimliyimizi və xalq kimi varlığımızı şərtləndirən başlıca faktordur”

bul edilmiş müstəqil dövlətimizin Konstitusiyasında Azərbaycan dili resmi dövlət dili elan olunub. Təsadüfi deyildir ki, ümummillilidən Heydər Əliyev Azərbaycan dilinin qorunub saxlanılması, onun zənginləşdirilməsi istiqamətində də böyük işlər göründü. Azərbaycan müstəqilliyini qazandıqdan sonra milli şurun inkişafı, demokratik cəmiyyətin yaranması ana dilimin tətbiq sahəsini genişləndirməyi bir zərurətə çevirirdi. Azərbaycan dilinin milli-mənəvi, siyasi-hüquqi haqqının berpa olunması istiqamətində atılmış vacib addımlardan biri 18 iyun 2001-ci ildə “Dövlət dilinin tətbiqi işinin təkmilləşdirilməsi haqqında” fərmanın imzalanması oldu. Fərmana əsasən qəti olaraq 2001-ci il avqust ayının 1-dən latin qrafiklə Azərbaycan əlifbasına keçilməsi qərara alındı. Bu səbəbdən də,

hər il 1 avqust tarixi Azərbaycan elifbası və Azərbaycan dili günü kimi qeyd edilir. Ümummillilidən Heydər Əliyev dil məsələsinə dövlət siyasetinin tərkib hissəsi kimi yanaşırdı. Ona görə də qeyd edirdi ki, xalqın, millətin, insanın öz ana dilindən əziz bir şeyi ola bilməz”.

“Ulu Öndərin Azərbaycan dilinin qorunması və inkişafı istiqamətində atıldığı ən mühüm addımların 18 iyun 2001-ci il 1 avqust tarixi Azərbaycan elifbası və Azərbaycan dili günü kimi qeyd edilir. Ümummillilidən Heydər Əliyev dil məsələsinə dövlət siyasetinin tərkib hissəsi kimi yanaşırdı. Ona görə də qeyd edirdi ki, xalqın, millətin, insanın öz ana dilindən əziz bir şeyi ola bilməz”.

lardan biri də 2002-ci ildə imzaladığı “Azərbaycan Respublikasında Dövlət dili haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunudur. Bu Qanunda Azərbaycan dili müstəqil dövlətçiliyin əsaslarından biri olaraq qəbul edildi, onun digər dillər arasında yaşaması və təkmilləşdirilməsi sahəsində konseptual ideyalar irəli sürüldü” - deyən Bəhruz Quliyev əlavə edib ki, bununla da dövlətin milli dil, milli kimlik siyaseti yeni mərhələyə yüksəldi və Azərbaycan dilinə dövlət dili statusu qazandırıldı.

Bəhruz Quliyev diqqətə çatdırıb ki, ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan dilinin inkişaf etdirilməsi istiqamətində gördüyü işlər, verdiyi qərarlar, ana dilinin dövlət dili kimi geniş, manəsiz işləkləyi üçün göstərdiyi siyasi irade Azə-

baycan dilinin nüfuzunun yüksəlməsinə və dünya dilləri arasında mötəbər mövqə qazanmasına səbəb oldu: “Cənab Prezident İlham Əliyev 2004-cü il yanvarın 12-də imzaladığı “Azərbaycan dilində latin qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında”, 2004-cü il yanvarın 14-də “Azərbaycan Milli Ensiklopediyasının nəşri haqqında”, eləcə də 2007-ci il 30 dekabrda “Dünya ədəbiyyatının görkəmli nümayəndələrinin Azərbaycan dilində nəşri nəzərdə tutulan eserlərinin siyahısının təsdiq edilməsi haqqında” sərəncamları ana dilinin həyatımızın bütün sahələrində tam və müfəssəl tətbiqini gerçəkləşdiridi. Dövlət dilinə olan qayğının bə diqqətin nəticəsidir ki, bu gün Azərbaycan dili bütün sahələrdə daha da inkişaf edir və zənginləşir”

Ermənistan parlamenti Paşinyanı baş nazir seçmədi

Ermənistan parlamenti xüsusi iclasında Nikol Paşinyanın baş nazir postuna namizədiyini rədd edib və bununla da qanunverici orqanın buraxılması prosedurunun başlangıcı qoyulub. AZƏRTAC RIA Novosti informasiya agentlinin istinadla xəbər verir ki, Paşinyanın namizədiyinin lehini deputatların heç biri səs verməyib, 11 deputat bitərəf qalıb, bir nəfər əleyhinə çıxıb. “Respublika” və “Daşnakşütün” partiyaları, həmçinin Sarukyan bloku səsvermədə iştirak etməyib.

Bundan sonra parlament fraksiyalarının baş nazir postuna namizəd irəli sürməsi üçün bir həftə vaxtı qalır. Hakimiyətə yaxın “Yelk” fraksiyalarının rəhbəri Lena Nazaryan Paşinyanın baş nazir postuna namizədiyinin parlamentin buraxılması prosesini başlamaq üçün irəli sürudüyüni etraf edib. Onun sözlerinə görə, namizədlik formal xarakter daşıyır və parlamentin buraxılması prosesini təmin etmək məqsədi güdür. Bunun üçün deputatlar hökumət başçısını seçməməlidir. Ermənistan konstitusiyasına əsasən, Nazirlər Kabinetinin rəhbəri istifa etdikdən sonra qanunverici orqan iki iclasında yeni baş naziri seçə bilmezse, parlament buraxıla bilər.

“Robot “Sofiya”nın ölkəmizə səfəri məntiqə uyğundur”

“Robot “Sofiya”nın innovativ əsaslarla məntiqə uyğundur”. Bunu SİA-ya açıqlamasında Jurnalistlərin Həmkarlar İttifaqının sədrini, Mətbuat Şurasının sədr müavini Müşfiq Ələsgərov deyib.

Onun sözlerinə görə, Azərbaycan innovativ əsaslarla inkişaf edən bir ölkədir: “Son illərdə ölkəmizdə neinki dünya texnoloji inkişafına töhfələr verir. Bu baxımdan elektron hökumət, Azexport, elektron kənd təsərrüfatı, “ASAN”, Rəqəmsal Ticaret Qovşağı, dünyada ilk m-rezidentlik, Azerkosmosun sənəti peykleri, TASİM və s. vurğulamaqla olar. Bu cür inkişafın dünyada hər kəsin, o cümlədən, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının inkişaf Programı (BMTİP) tərəfindən dünyadan birinci Birləşmiş Millətlər İnnovasiya Çempionu adına layiq görülmüş “Sofiya”nın diqqətini çəkməsi təsadüfi deyil.

“Sofiya” davamlı inkişafi təşviq etmək və insan hüquqları və bərabərliyini təmin etmək üçün BMTİP ilə əməkdaşlıq edir. Bu humanoid robotun Azərbaycan haqqında dediyi yüksək fikirlər dünyada ölkəmizin yüksək imicə malik olduğunu bir daha təsdiqidir. Xüsusən, “Sofiya”nın Azərbaycanın texnoloji inkişafı barədə dedikləri, fikrini əsaslandırmak üçün konkret layihələri misal göstərməsi qürurvericidir. Bilirkə ki, “Sofiya” davamlı olaraq dünyadan müxtəlif ölkələrinə səfər edir, dünya mətbuatı tərəfindən yaxından izlenir və davamlı olaraq yüksək seviyyəli media programlarında və müsahibələrdə iştirak edir. Onun Azərbaycan səfəri də dünyadan diqqət mərkəzindədir və bu, ölkəmiz üçün mühüm önem daşıyır”.

Seyid Ziya Haşemi: İRNA beynəlxalq informasiya məkanında xüsusi mövqeyə malik AZƏRTAC-la əməkdaşlığı böyük önəm verir

AZƏRTAC və İRNA arasında əlaqələr həmişə yüksək səviyyədə olub. Bu əlaqələr Azərbaycan ilə İran arasında informasiya sahəsində əməkdaşlığın da-ha da genişlənməsinə töhfə verir. Bu fikirlər İranın İRNA Dövlət Xəbər Agentliyinin baş direktoru Seyid Ziya Haşeminin rəhbərliyi ilə VI Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirak etmək üçün Bakıda səfərdə olan nümayəndə heyətinin oktyabrın 24-də AZƏRTAC-da keçirilən görüşündə səslənib.

çərçivəsində İRNA-ya verilən dəstəyə görə minnətdarlığını bildirib.

“AZƏRTAC ilə İRNA arasında sıx əlaqələr digər ölkələrin media qurumları üçün nümunədir. İran-Azərbaycan əlaqələri hər iki ölkənin prezidentlərinin iradəsi ilə yüksələn xətə inkişaf edir. Əminəm ki, ölkələrimiz və xalqlarımız arasındakı dostluq münasibətləri dəha da möhkəmlənəcək. Agentliklərimiz də öz növbəsində bu əməkdaşlığın inkişafına töhfə verməyə çalışırlar”, - deyə Seyid Ziya Haşemi əlavə edib. İRNA-nın baş direktoru VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu çərçivəsində müzakire olunacaq mövzuların müasir dünyada xüsusi aktualıq kəsb etdiyi deyib, AZƏRTAC-in təşkilatçılığı ilə “Yanlış melumatlandırma siyaseti - müasir dünyada sabitliyə təhdid” mövzusunda keçiriləcək işçi sessiyanın əhəmiyyətini vurğulayıb. Bildirib ki, bu gün həm İran, həm də Azərbaycan düşmən qüvvələrinin yaydığı yalan xəberlərdən əziyyət çəkirler. Ona görə də beş xəberlərin təsirinin minimuma endirilməsi üçün birgə səylər göstəriləlidir.

Görüşdə yanlış melumatlandırma siyasetinin dünyada sülhə və sabitliyə ciddi təhdid olduğu qeyd edilib. İRNA-nın nümayəndə heyətinə erməni lobbisinin Azərbaycan haqqında davamlı olaraq yalan xəberlər yayması, Ermənistanın ölkəmizə qarşı yürtüdüyü təcavüzkar siyaset barədə məlumat verilib. Diqqətə çatdırılib ki, ermənilər işgal etdikləri Azərbaycan torpaqlarında vəhşiliklər törədir, dini və milli abidələrimizi məhv edirlər. Tərəflər, həmçinin AZƏRTAC ilə İRNA arasında qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikr mübadiləsi aparıblar.

Onun sözlerinə görə, Azərbaycan innovativ əsaslarla inkişaf edən bir ölkədir: “Son illərdə ölkəmizdə neinki dünya texnoloji inkişafına töhfələr verir. Bu baxımdan elektron hökumət, Azexport, elektron kənd təsərrüfatı, “ASAN”, Rəqəmsal Ticaret Qovşağı, dünyada ilk m-rezidentlik, Azerkosmosun sənəti peykleri, TASİM və s. vurğulamaqla olar. Bu cür inkişafın dünyada hər kəsin, o cümlədən, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının inkişaf Programı (BMTİP) tərəfindən dünyadan birinci Birləşmiş Millətlər İnnovasiya Çempionu adına layiq görülmüş “Sofiya”nın diqqətini çəkməsi təsadüfi deyil.

“Sofiya” davamlı inkişafi təşviq etmək və insan hüquqları və bərabərliyini təmin etmək üçün BMTİP ilə əməkdaşlıq edir. Bu humanoid robotun Azərbaycan haqqında dediyi yüksək fikirlər dünyada ölkəmizin yüksək imicə malik olduğunu bir daha təsdiqidir. Xüsusən, “Sofiya”nın Azərbaycanın texnoloji inkişafı barədə dedikləri, fikrini əsaslandırmak üçün konkret layihələri misal göstərməsi qürurvericidir. Bilirkə ki, “Sofiya” davamlı olaraq dünyadan müxtəlif ölkələrinə səfər edir, dünya mətbuatı tərəfindən yaxından izlenir və davamlı olaraq yüksək seviyyəli media programlarında və müsahibələrdə iştirak edir. Onun Azərbaycan səfəri də dünyadan diqqət mərkəzindədir və bu, ölkəmiz üçün mühüm önem daşıyır”.

Dini dözümlülük və tolerantlıq dəyərlərinə ən uğurlu töhfə

Ölkə mediasının aparıcı mətbuat rəhbərləri Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda görüş keçiriblər

Dünən Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun konfrans zalında Mətbuat Şurası və ölkə mediasının aparıcı mətbuat rəhbərləri ilə bu təhsil müəssisəsinin rəhbərliyi və tələbələri ilə görüşü keçirilib. Görüşdə Mətbuat Şurasının sədri, millət vəkili Əflatun Amaşov, "Yeni Azərbaycan" qəzetiñin baş redaktoru, millət vəkili Hikmət Babaoglu, "İki Sahil" qəzetiñin baş redaktoru, Vüqar Rəhimzadə, "Səs" qəzetiñin baş redaktoru Bəhrəz Quliyev, "525-ci qəzet"in baş redaktoru, Mətbuat Şurasının İdara Heyətinin üzvü Rəşad Məcid, "Trend" İnformasiya Agentliyinin baş direktorunun müavini Arzu Nağıyev, "Olaylar" qəzetiñin baş redaktoru Yunus Oğuz, "Şərq" qəzetiñin baş redaktoru Akif Aşırı, "Xalq Cobəsi" qəzetiñin baş redaktoru Elçin Mirzəbəyli, eləcə də, Mətbuat Şurasının İdara Heyətinin üzvü Azər Həsrət istirak ediblər.

Görüşdən öncə, All-nin rektoru Ceyhun Məmmədov qonaqları təhsil müəssisəsinin auditoriyaları və dərs prosesi ilə tanış edib. Bu ali təhsil müəssisəsində aparılan işlər, pedaqoqika fəaliyyəti və tələbələr tərəfindən istifadə edilən dersliklər barədə qonaqlara məlumat verən rektor, həmçinin, bildirib ki, bu müəssisədə təhsil, eləcə də, digər vasitələr pulsuzdur.

Tədbir konfrans zalında davam etdirilib. Görüşü giriş sözü ilə açan All-nin rektoru Ceyhun Məmmədov bildirib ki, bu institut, Azərbaycan xalqının tarixi ənənələrinə söykənən və dövlət siyasetinin məntiqi nəticəsi olan yüksək dini-mənəvi mühitin qorunub-saxlanılması, inkişafı və dini fəaliyyətin təşkili sahəsində yüksəkxitəslə kadrların hazırlanmasının təmin olunması məqsədilə müasir təhsil standartları və dünya təcrübəsi əsasında təsis edilmiş yeni ali təhsil müəssisəsidir. Belə ki, Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 9 fevral 2018-ci il tarixli Sərəncamı ilə yaradılıb və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 31 may 2018-ci il tarixli Sərəncamı ilə İlahiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Ceyhun Məmmədov bu ali təhsil müəssisəsinin rektoru teyin edilib. "Instituta 2018-2019-cu tədris ili üzrə ilk tələbə qəbulu Dövlət İmtahan Mərkəzinin xətti ilə ödənişsiz əsaslarla III ixtisas qrupu üzrə iki istiqamət - İsləmşünaslıq və Dinşünaslıq ixtisasları üzrə həyata keçirilib" deyə qeyd edən rektor, həmçinin, bildirib ki, dövlət sıfarişi əsasında qəbul üzrə ayrılmış plan yerləri 100% dolub: "İsləmşünaslıq ixtisası üzrə 35, Dinşünaslıq ixtisası üzrə isə 25 nəfər olmaqla, ümumiyyətdə, 60 abiturient tələbə sırala-

rına qəbul edilib. Hazırda institutda, ümumilikdə, 103 tələbə təhsil alır".

"All keyfiyyətli tədrisi təmin edəcək kadər potensialına malikdir" deyən rektor dərslər ingilis və ərəb dilində sərbəst şəkildə mühazirə oxuya bilən, öz sahəsində dərin akademik biliyə malik olan alimlər tərəfindən aparıldığını bildirib. Belə ki, onların arasında Azərbaycanla yanaşı, Türkiyə, Böyük Britaniya, ABŞ, İran, Suriya və Portuqaliya kimi dünyadan müxtəlif ölkələrində akademik fəaliyyətlə məşğul olmuş elm adamları var.

Görüşdə çıxış edən Mətbuat Şurasının sədri, millət vəkili Əflatun Amaşov qeyd edib ki, Azərbaycanda belə bir təhsil müəssisəsinin fəaliyyətə başlaması çox önemli və uğurlu addımdır. Belə ki,

media da bu kimi təşəbbüslerde feal iştirak edir. "Bizim milli dəyərlərimizin əsas qollarından biri de türkçülük və islam dinidir" deyə qeyd edən Mətbuat Şurasının sədri, həmçinin, bildirib ki, ümumiyyətlə, din üzərində zərərlə halların qarşısının alınması üçün All-nin rolu burada çox əhəmiyyət daşımaqdadır: "Artıq Milli Məclisde bu kimi məsələlər etrafında müəyyən qanun layihələri işlənilir və onların qəbulu üçün müzakirələr aparılır. Atılan her bir addım uşaqların və yeniyetmələrin dini xurafat təhlükəsindən əzaqlaşdırılmasına həsablanıb. Bu baxımdan, bizlərin de buraya gəlməyimizin əsas səbəblərindən biri All-nin fəaliyyəti ilə daha yaxından tanış olmaq, gələcəkdə birgə fəaliyyət aparmaqdan ibarətdir".

Əflatun Amaşov, eyni zamanda, bildirib ki, müəyyən təkliflər də var: "Təkliflərimizdən biri BDU-nun Jurnalistika fakültəsində təhsil alan tələbələrə İlahiyyat elmləri ilə bağlı seminarların keçirilməsidir. Belə ki, gələcəyin media işçiləri olacaq gənc jurnalistlər, bütün sahələrlə yanaşı, bu sahə haqqında da bilgilərə mənsub olmalıdır".

əməkdaşlığının davamlı olmasına uğurlar arzulayıb.

Daha sonra çıxış edən "İki Sahil" qəzetiñin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə de All-də görülən işlərin əhəmiyyətinin olduqca səməre verəcəyini deyərək, eyni zamanda, qeyd edib ki, din məsəlesi həmdə strateji bir məsələdir. "Azərbaycanda kifayət qədər müxtəlif zərərlə dini təsirlər altına düşənlər olur" deyən baş redaktor, onu da bildirib ki, bəzi Şərq ölkələrindən də dini məsələlərde müdaxilələrin olması kimsəyə sərr deyil: "Ona görə də,

müəyyən dərəcədə şərait yaradır: "Söz yox ki, bu kimi halların qarşısının alınması üçün ali təhsilə və bilgilərə mənsub olan ilahiyyatçılar, alimlər, elm adamlarına ehtiyac var. Çünkü dövlət-din və dindövlət münasibətləri çox həssasdır. Bu kimi məqamları nəzərə alaraq, qeyd edə bilərəm ki, All-nin fəaliyyəti evəzsiz rol oynayır".

Baş redaktor təkliflərde de çıxış edərək bildirib ki, All media ilə davamlı münasibətlər qurmaq üçün dini ekspertlər de hazırlaya bilər: "Çünki bu gün ölkədə elə də xüs-

si ilahiyyat elmləri bilgisine sahib olan şəxslər yoxdur. Belə olan halda, jurnalistləri bu sahədə maraqlandıran suallara da qeyri-dəqiq cavablar verilir ki, bu da medianı təmin etmir. Ona görə, həmçinin, təklif edirəm ki, All jurnalistlərə treninglər keçirərək, media nümayəndələrini müəyyən məsələlərdə maarifləndirsinlər".

Bəhrəz Quliyev de bu təhsil müəssisəsinə, rəhbərliyinə, tələbə ve müəllim heyetine fəaliyyətlərinə uğurlar arzulayıb.

"Trend" İnformasiya Agentliyinin baş direktorunun müavini Arzu Nağıyev də öz çıxışında bildirib ki, hazırda Azərbaycanda dini ekspertlərə ehtiyac yaranıb. O, bildirib ki, dini ekstremizmin qarşısının alınması üçün bu istiqamətdə fəaliyyətlər artırılmalıdır. "All-nin fəaliyyətə başlaması bu kimi məsələlərin həll olunmasına münbit şərait yaradır" deyən informasiya agentliyinin baş direktoru bildirib ki, bu ali müəssisə, həqiqətən də, çox həssas və çətin bir vəzifəni həyata keçirir.

Diger çıxış edənlər - "525-ci qəzet"in baş redaktoru, Mətbuat Şurasının idarə Heyətinin üzvü Rəşad Məcid, "Şərq" qəzetiñin baş redaktoru Akif Aşırı, Mətbuat Şurasının idarə Heyətinin üzvü Azər Həsrət, "Olaylar" qəzetiñin baş redaktoru Yunus Oğuz bildiriblər ki, All tərəfindən bu cür təşəbbüslerin reallaşdırılması media nümayəndələrini də maraqlandırır və Azərbaycanda ilahiyyat elminin inkişafı ölkədə mövcud olan dini dözümlülük, tolerantlıq dəyərlərinə öz uğurlu töhfələrini verəcək. Bununla yanaşı, mətbuatın da burada yer almazı uğurlu və əhəmiyyətli seçimdir.

Rövşən RƏSULOV

Biz, mətbuat olaraq, hər zaman sizinlə birlikdəyik".

Sonra çıxış edən "Yeni Azərbaycan" qəzetiñin baş redaktoru, millət vəkili Hikmət Babaoglu, öz növbəsində, bir sıra tarixi amillərə toxunaraq, bildirib ki, Azərbaycanda bu vaxta qədər bir çox dinlər mövcud olub. Lakin islam dini formalasdıqdan sonra o öz yerini möhkəmləndirib. Ancaq buna baxmayaraq, hər bir din tariximizdə öz izlərini buraxıb. "Bu gün belə bir təhsil müəssisəsinin fəaliyyəti gələcək nəsil üçün mühüməlkən təşkil edir" deyən Hikmət Babaogluya görə, buradakı tələbələr elmi şəkildə ilahiyyatlığın dərinliklərini öyrənir, ölkə üçün həqiqi məqsədlə kadrular hazırlanır.

Baş redaktor çıxışının sonunda All-nin fəaliyyətinə və media ilə

Dostluq, sülh, tərəfdaşlıq və mədəni müxtəliflik məsələlərinə öz töhfələrini verən Azərbaycan global məsələlərin müzakirə olunduğu, dünya miqyaslı tədbirlərə ev sahibliyi edən məkan kimi tanınır. Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq forumlarına, Qlobal Bakı Forumuna, Asiya Siyasi Partiyaları Beynəlxalq Konfransının VII Baş Assambleyasına, Qəbələdə Beynəlxalq Musiqi festivallarına, "Eurovision" Musiqi Yarışmasına, "Bakı-2015" ilk Avropa Oyunlarına, Dini Liderlərin Ümumdünya Sammitinə və digər nüfuzlu tədbirlərə ev sahibliyi edən Azərbaycan artıq dünyanın global tədbirlərinin keçirildiyi mərkəzlərdən biri kimi qəbul olunur. Bu və ya digər tədbirlərin keçirilməsi, ölkəmizin sabitlik məkanı olduğunu və əmin-amanlığın hökm sürdüyü diyar olduğunu təsdiqləyir. Uğurlu iqtisadi inkişafımız da, məhz belə tədbirlərin Azərbaycanda keçirilməsinə geniş imkanlar açır. Son 15 ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən məqsədyönlü siyaset sayəsində ölkənin iqtisadi müstəqilliyinin təmin olunması yolunda inamlı addımlar atılıb. Azərbaycanda keçirilən beynəlxalq tədbirlər, eləcə də, ölkəmiz ətrafinda formalaşmış yüksək imic dünyanın diqqətini Azərbaycan yönəldib.

Azərbaycan dünyanın ən gözəl turist ölkələrindən biridir

Ölkənin bütün sahələrində olduğu kimi, qeyri-neft sektorunun prioritet sahələrindən olan turizm sənayesində görülmüş məqsədyönlü tədbirlər neticəsində, Azərbaycanda bu sektorun inkişafı üçün münbit şərait yaradılıb və milli turizm kompleksinin rəqabətə davamlılığı yüksəldilib. Turizm sənayesinin sürətli inkişafını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Prezidenti Cənab İlham Əliyev tərəfindən fərman və sərəncamların imzalanması və dövlət proqramlarının təsdiq olunması bu sahədə ciddi irəliləyişlərə səbəb olub. Müasir dövrümüzdə turizm sənayesi iqtisadiyyatın sürətli inkişaf edən əsas sahələrindən biri kimi ildən-ilə daha da genişlənməkdədir. Xarici turistlərin Azərbaycana rahat şəkildə səfər etmələri üçün görülən işləri də vurğulamaq yerine düşərdi. Bir sıra MDB ölkələrinin vətəndaşları vizasız, bəzi ölkələrin vətəndaşları isə sadələşdirilmiş viza əldə etməklə, Azərbaycana səfər edə bilirlər. Elektron viza sisteminin yaradılması, daha sonra "ASAN Viza" sisteminin tətbiqi ölkəmizə gəlmək istəyənlər üçün viza alınmasını 3 gün ərzində mümkün edib. Ölkəmizdə 6 beynəlxalq aeroport fəaliyyət göstərir. 2025-ci ilədək birbaşa təyyarə reysləri coğrafiyasının 100 ölkəyədək genişləndirilməsi planlaşdırılır.

"ÖLKƏMİZİN TƏBİİ İMKANLARI, ŞƏHƏRLƏRİMİZİN GÖZƏLLİYİ, AZƏRBAYCANDA HöKM SÜRƏN SABİTLİK, TƏHLÜKƏSİZLİK, ƏLBƏTTƏ Kİ, TURİSTLƏRİ DAHA DA COX CƏLB EDİR"

Qeyd etdiyimiz kimi, beynəlxalq tədbirlərin ölkəmizdə keçirilməsi turist axınına səbəb olan amillər sırasındadır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, çıxışlarının birində vurğuladığı kimi, bu gün biz Azərbaycanda çox böyük turist axınıını müşahidə edirik: "Ölkəmizin təbii imkanları, şəhərlərimizin gözəlliyi, Azərbaycanda hökm sürən sabitlik, təhlükəsizlik, əlbəttə ki, turistləri daha da çox cəlb edir. Eyni zamanda, Bakıda və ölkəmizdə digər yerlərində keçirilən mötəbər beynəlxalq tədbirlər, əlbəttə, burada öz rolunu oynayır, Avropa Oyunları, "Formula-1" yarışı, onun auditoriyası 500 milyon insandır... Bütün bu tədbirlər, əlbəttə ki, Azərbaycanı turistlər üçün daha cəlbəcidi ölkəyə çevirir".

Bu gün turistlər ilin bütün fəsillərində ölkəmizdə gözəl istirahət edə bilirlər. "Şahdağ" Turizm Mərkəzi, "Tufandağ" Qiş-Yay Turizm Kompleksinin fəaliyyətə başlaması ilə ölkəmizdə turizmin mövsumiliyi aradan qalxıb. Bütün bunularla yanaşı, indi paytaxtda, eləcə də, ölkəmizin bir çox bölgələrində dünyanın məşhur brend hotelləri fəaliyyət göstərir, turistlərə göstərilən xidmətin çeşidi və keyfiyyəti də ildən-ile yüksəlir.

Azərbaycanın beynəlxalq sorğularda turist ölkəsi kimi xüsusi yer tutması, ən gözəl şəhərlər sırasında adının yer alması və s. təbii ki, yaşadığımız Odlar Diarı haqqında olan yüksək fikirlərdən xəbər verir. Elə son günlerin məlumatına istinadən, "National Geographic Russia" internet-saytında ən yaxşı turizm istiqamətləri üzrə keçirilən səsvermədə Azərbaycan ekskursiya turizmi üzrə populyar olan ölkələrin ilk üçlüyünə daxil olması fikirlərimizi əsaslandırır. "Ekskursiya istirahəti" nominasiyasında səslərin 25 faizi Çexi-

yaya, 22 faizi Fransaya, 20 faizi Azərbaycana, 18 faizi Britaniyaya, 15 faizi isə Portuqaliyaya verilib. Bu təsadüfü bir seçim deyildi.

SAĞLAMLIQ TURİZMİ AZƏRBAYCANIN BRENDİ KİMİ TƏQDİM OLUNUR

Azərbaycanın turizm potensialı və ölkəmizdə turizmin müxtəlif növlərinin inkişafı da turistlərin seçimlərində yanılmadılqlarını bir daha təsdiq edir. Azərbaycanı dünyclada turizm üçün səciyyəvi edən xüsusiyyətlərden biri də sağlamlıq-müalicə turizminin olmasıdır. Ölkəmizdə bu sahənin bütün istiqamətlərinin inkişafı üçün lazım olan təbii şərait mövcuddur. Belə ki, ölkədə müalicə-sağlamlıq turizminin inkişafı üçün təbii ehtiya-

yatlar baxımından, hər şey var. Azərbaycanın sağlamlıq turizmi imkanlarını tanıtmalı, ölkəyə çox güclü turist axınına nail olmaq olar. Sağlamlıq turizmi Azərbaycanın brendi kimi təqdim olunur. Dünyclada analoqu olmayan Naftalanın müalicəvi nefti, Naxçıvanın duz mağaraları, Abşeron göllərinin müalicəvi palçıqları və suları, Lənkəranın, Gədəbəyin mineral suları və s. Bu sərvətlərin mövcudluğu Azərbaycanın sağlamlıq turizmini dünycla çıxarmaq baxımından əhəmiyyətlidir. Oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Lənkərana səfəri çərçivəsində istisu Sağlamlıq Mərkəzinin təqdimatı zamanı çıxışında ölkəmizdə müalicəvi turizmin inkişafına nəzər salaraq Naftalanın turizm mərkəzi, müalicəvi mərkəz kimi şöhrətinin bərpa olunduğunu diqqətə çatdırıb: "Orada oynaq xəstəlikləri və daxili orqanların xəstəlikləri müalicə olunur. Qalaaltı, o da sovetlər vaxtı ittifaq məkanında məşhur bir turizm mərkəzi idi. İndi biz bunu beynəlxalq mərkəzə çevirdik, orada daha çox böyrək xəstəlikləri müalicə olunur. Naxçıvanda Duzdağ müalicəvi mərkəzi ağıcyər xəstəlikləri üçün çox faydalıdır. Lənkəran istisu Sanatoriyanın şəfali suları da insanların sağlamlığını təmin edəcək".

"DOQQUZ AYDA XARİCDƏN GƏLƏN QONAQLAR AZƏRBAYCANDA ANCAQ BANK KARTLARI İLƏ 1 MİLYARD MANAT SƏVİYYƏSİNDE PUL XƏRCLEYİBLƏR"

Azərbaycanda digər sahələrlə yanaşı, turizmin də inkişafı sürətli gedir. Prezident İlham Əliyev bildirib ki, bu, prioritət məsəlidir və son illər ərzində görülən tədbirlər nəticəsində ölkəmizə gələn qonaqların sayı keskin şəkildə artmışdır: "Gələn turistlərin sayı 2016-ci ildə 22 faiz, keçən il 20 faiz, bu ilin 9 ayında isə, əlavə olaraq, 6 faiz artıb. Doqquz ayda xaricdən gələn qonaqlar Azərbaycanda ancaq bank kartları ilə 1 milyard manat səvviyyəsində pul xərcleyiblər. Ancaq bank kartları ilə xərclənən bu məbləğ ilin sonuna qədər daha da artacaq. Əlbəttə ki, onlar nağd pul da xərcleyirlər və bu, ölkə iqtisadiyyatına böyük dəstəkdir. Beləliklə, son illər ərzində, turizmə göstərilən diqqət öz nəticəsini verir".

Azərbaycanda yüksək iqtisadi, sosial və ekoloji tələblərə cavab verən müasir turizm sahəsinin formalasdırılması və onun ölkə iqtisadiyyatının əsas inkişaf dayaqlarından birinə çevrilməsinin təmin edilmesi istiqamətində elde olunan irəliləyişlər bu gün ölkəmizi dünyclada turizm ölkəsi kimi də tanıda bilib.

Göründüyü kimi, bu gün dünycla bir çox ölkələrində aparıcı sənaye sahəsinə çevrilən turizm Azərbaycanda da sürətli inkişaf etməkdədir. Azərbaycanın turizm sahəsində rəqabet imkanları çox yüksəkdir və dövletin turizmə yaxınlıqda diqqəti və qayğısı bu sahənin gelecekdə daha da inkişafına də böyük imkanlar yaradır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

İndiyədək Türkiyədə 125 min azərbaycanlı tələbə təhsil alıb

İndiyədək Türkiyədə 125 min azərbaycanlı tələbə təhsil alıb. SİA xəber verir ki, bu baredə Türkiyənin Azərbaycandakı səfəri Erkan Özoral "Türkiyə ilə Azərbaycan arasında iqtisadi əməkdaşlıqda yeni üfüqlər" adlı simpoziumda deyib. O bildirib ki, Türkiyəyə təhsil almağa gələn tələbələri Azərbaycan üçün kadr kimi formalasdırmaq üçün çalışırıq. Azərbaycanla iqtisadiyyatla yanaşı təhsil, səhiyyə və digər sahələrdə də əməkdaşlıq edib yeni ortaq layihələr həyata keçirməyə hər zaman həsrizir.

Müasir dövr miqrasiya proseslərinin pərdəarxası

Newtimes.az portalı Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin Katibliyinin rəisi, iqtisadiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Ərəstü Həbibbəylinin "Müasir dövr miqrasiya proseslərinin pərdəarxası" adlı məqaləsinə yayılıb. Məqalə bu yaxınlarda çapdan çıxmış "Qlobal miqrasiya böhranı: Beynəlxalq münasibətlər və Qərb siyaseti yeni tarixi dönüş əraflasında" kitabından bəhs edir. AZERTAC məqaləni təqdim edir. Qloballaşma dövrü və üçüncü minillik bəşər cəmiyyəti qarşısında yeni çağırışlar, dilemmalar ortaya çıxardı. Heç şübhəsiz ki, günümüzdə ən çox rast gəlinən, eştidiyimiz ifadə "böhran" sözüdür. Dünya maliyyə böhranı, iqtisadi böhran, beynəlxalq hüququn qarşılışlığı ədalət böhranı, hətta mənəvi dəyərlərin aşınması böhranı və sonsuz sayda digər məsələlərlə bağlı cəmiyyətin qarşılışlığı istənilən aktual problemi böhran olaraq qəbul etmək olar. Sual oluna bilər ki, cəmi 20-25 əvvəl qeyd olunan məsələlərə problem kimi yanaşdırıllarsa hazırda niyə məhz böhran adlandırılır? Suala birmənali cavab vermək çətin olsa da, fikrimizcə, hadisələr o qədər dərininə inkişaf edib ki, cəmiyyət artıq ciddi bir seçim qarşısında qalib: "tamam, yoxsa davam".

Bu mənada "böhran" sözünün Çin dilində mənəsi günümüzün reallığını eks etdirir. "Böhran" sözü Çin dilində iki heroqlifdən ibarətdir: biri "təhlükə", digəri isə "əlverişli imkan" deməkdir. Birinci hal baş verən böhrandan sonra her hansı bir tarixi, siyasi, iqtisadi prosesin tamamilə süqutu uğramaq təhlükəsi ilə qarşılışlığı vəziyyəti eks etdirir. İkinci halda isə böhrandan sonra həyat dövranının növbəti mərhələsi olaraq yeni inkişaf prosesi üçün əlverişli imkan yaranır. Bu mənada simvolik olsa da hazırda "tamam, yoxsa davam" bu iki heroqlifin simmetriyasına bənzeyir.

Üçüncü minilliyyin gündəmini zəbt edən ən aktual məsələlərdən biri də miqrasiya böhranıdır. Hazırda müxtəlif ölkələrdə bu probleme dair çoxlu tədqiqatlar aparılır, elmi əsərlər ortaya qoyulur. Qeyd edilməlidir ki, ciddi elmi dairələrdə belə fərqli yanaşmaların şahidi olur. Miqrasiya böhranının yaranma səbəbləri, miqrantların axın etdiyi ölkə və regionlar, gəldikləri ölkələrdə davranış normaları və qarşılıqları reaksiya, dini-irqi motivlər və bir sırə digər amillərə görə yanaşmalar da fərqlənir. Bu baxımdan sadə oxucunun böhranın həqiqi səbəbləri və cəmiyyəti hara apara biləcəyi ilə bağlı elmi yanaşmaların eks olunduğu əsərlərə ehtiyacı vardır.

Fikrimizcə, bu yaxınlarda işq üzü görən "Qlobal miqrasiya böhranı: beynəlxalq münasibətlər və Qərb siyaseti yeni tarixi dönüş erəfəsində" kitabı geniş oxucu auditoriyasına xitab etməklə yanaşı, bu sahədə ekspertlər arasında, eləcə də elmi dairələrdə maraqla qarşılanacaqdır. Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Novruz Məmmədovun ideya müəllifi və baş redaktoru olduğu bu yeni tədqiqat müasir dövr miqrasiya proseslərinin həqiqi səbəbləri, bəşər cəmiyyəti qarşısında yaratdığı çağırışların dünyadan gələcəyinə təsiri, sivilizasiyaların dialoguna, yaxud toqquşması kimi dilemmalara işq salır.

Bu bir reallıqdır ki, bütün tarixi dövrlərdə miqrasiya prosesləri cəmiyyətin qarşısında bir çağırış olmuşdur, lakin bugünkü kimi böyük təzadalar heç vaxt yaranmamışdır. Müasir dövr miqrasiya prosesləri bir sırə səciyyəvi xüsusiyyətləri ilə fərqlənir. İlk növbədə, qeyd etməliyik ki, hazırda planetimizin demək olar ki, hər bir yerində miqrasiya axınları baş versə də, miqrasiya böhranı adlandırılın proses daha çox "Qoca qite"yə yönəlmüş köçərəlaqəndir. Bu isə Avropana yönələn miqrantların mənəvi dəyərlərdən tutmuş məşğulluğa qədər böyük təsir area-

Kitabda miqrant axınlarının həqiqi səbəblərini anlamaq üçün bir sıra faktlar ortaya qoyulur, paraleller aparılır. Müəlliflərin diqqətini cəlb edən əsas məqamlardan biri hazırda miqrant və qacqın vəziyyətinə düşmüs insanların ilkin olaraq yaşadıqları ölkələrin əksəriyyətinin əvvəller Qərb dövlətlərinin müstəmləkəsi olmalarıdır. Miqrasiya prosesini müstəmləkəçilik siyaseti çərçivəsində nəzərdən keçirəkən, miqyas və xarakter baxımından üç mərhələ fərqləndirilir. XVI əsrən XX əsrin əvvəllərinə kimi davam edən birinci mərhələdə müstəmləkələrin təbii və insan resursları Qərb ölkələrinin bütün sahələrdə inkişafını stimullaşdırın faktor kimi xarakterizə edilir. Bu mərhələdə miqrasiya insan resurslarının qul kimi istismarı ilə yanaşı dominant ölkənin dilinin, mədəniyyətinin və idarəciliğin sistemini yaşıyılması və zorla nüfuz etdirilməsinə yönəl-

Fikrimizcə, məhz bu yanaşma indi miqrasiya böhranı adlandırdığımız burulğanın yaranmasına səbəb oldu. Fərqlilikləri nəzəre alınmadan universal norma yaradılması təşəbbüsü əvvəlcədən sonu olmayan dəhlizə oxşayır. Buna görə də Avropana antimiqrant əhval-ruhiyyəsinin yüksəlməsinə, sağçı siyasi qüvvələrin populyarlaşmasına və son nəticədə cəmiyyətin "doğma və özge", "yerli və gelmə"lərə bölməsinə səbəb olur. Bu isə onu göstərir ki, Qərbin bəyan etdiyi demokratik dəyərlər, insan hüquqları prinsipləri yalnız özləri üçün nəzərdə tutulub.

Müəlliflər Qərbin "soyuq müharibə"də qələbəsindən sonrakı dövrü müasir miqrasiya proseslərində üçüncü mərhələ və haqlı olaraq "geosiyasi miqrasiya" hesab edirlər. Bu dövrə Qərbin dominantlığı üzərində qurulan yeni geosiyasi konfiqurasiyada miqrasiya prosesləri bir tərəfdən "beyin axının" Qərbə istiqamətlənməsinin təsviqi ilə, digər tərəfdən isə hegemon dövlətlərin həbi müdaxiləsindən sonra öz evlərində didərgin düşməyə məcbur olmuş insanların "arzu edilməyən miqrantlara" çevriləməsi, dözmüsüzlüyü artırması, xüsusilə də islamofobiya meyillerinin kəskinleşməsi ilə xarakterizə olunur. Bütün bunlar cəmiyyətdə fərqli qütbələrin yaranmasına, ziddiyət və təzadaların kəskinleşməsinə gətirib çıxarır. Beləliklə, göstərilən tarixi dövr ərzində miqrasiya hər zaman Qərb dövlətləri tərəfindən idarə olunan proses olmuşdur. Amma görünən odur ki, yeni minilliyyət miqrasiya prosesləri Qərb öz maraqlarına uyğun tam idarə edə bilmir. Hətta son illərin ən məşhur taktikası "idarəolunan xaos" da bu proseslərdə özünü doğrultmur. Ola bilsin ki, bu mənada proseslərin idarəolunmadan çıxmamasını Qərbin maraqlarına uyğun miqrasiya böhranı adlandırlırlar.

Hazırkı miqrasiya prosesləri dinlərarası ziddiyətlərlə müşayiət olunur. Tarixdə ilk dəfə olaraq Avropa "müsəlman olmaq təhlükəsi" ilə üz-üzədir. Avropa Qərb sivilizasiyanın nüvəsini təşkil edən xristian dəyərlərini itirmək qorxusunu yaşıyır. "Qoca qite"də Qərb dəyərlərinin özünü müdafiə instinkti isə bütünlükde bəşəriyyət üçün təhlükəli olan 2 istiqamətin genişlənməsinə şərait yaradır. Birincisi, zəif demoqrafik göstəricilər, nikah münasibətlərinin davamsızlığı, ənənəvi ailə birliliyinin dağılıması Qərb dəyərlər sisteminə yeni elementlərin ortaya çıxmamasına şərait yaratdı. Təessüf ki, bu yeniliklər cinsi azlıqların cəmiyyətdə mövqelərinin möhkəmlənməsinə, ailə dəyərlərinin məhvini, virtual məkandən tiryaki asılılığı olan nəslin formallaşmasına və bütünlükde dəyər kəsb etməyən dəyərlər simbiozunun təbliğ edilməsinə rəvac verdi. İkincisi isə, yeni miqrant axını dini dözmüsüzlüğün ən pik səviyyəyə çatmasına, islamofobiya davranışlarının gündəlik hayat normasına əvərilməsinə və nəticədə bunun "domino effekti" yaradaraq müxtəlif qüvvələr tərəfindən idarə olunan dini radikal meyilli terror qruplaşmalarının yaranmasına səbəb oldu. Təsadüfi deyil ki, son bir neçə onillikdə "ədalət axtarışı" anlayışı altında beynələri yuyulan böyük bir kütlə terror qruplaşmalarına cəlb olunur. Bütün bunlar isə islamofobiya meyillerinin güclənməsinə təkan verir.

Kitabda eks olunan Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Novruz Məmmədovun müasir dövr miqrasiya proseslərinin mərhələləri ilə bağlı təsnifati geosiyasi yanaşmanı eks etdirir. Onun fikrine, "Miqrasi-

Linda keskin dəyişikliklər səbəb olması ilə əlaqədardır. Bu mənada miqrantların Avropana yolunda əsas marşrutlarından olan Aralıq dənizinin "ölüm dənizi" adlandırılmasında təsadüfi hesab edilməməlidir. Afrikani, Yaxın və Orta Şərqi bir çox ölkələrində məhz "böyük güclər"in siyasi müdaxilələri neticəsində evlərini tərk etməli olan miqrantlar üçün Aralıq dənizi ölüm-qalım uğrunda mübarizə meydanına əvvəlmişdir. Böhran isə təkcə "dənizdən sağ çıxməq"la bağlı deyil. Hazırda öz vətənlərindən məcburi miqrasiya mərəzə qalan insanlara üz tutduqları ölkələrdə münasibət də birmənəli deyil. Onlar gəldikləri ölkələrdə əksər hallarda ayrı-seçkiliklə üzləşirlər, etnik, dini kimliklərə görə yanaşmalar da fərqlənir. Bu baxımdan müasir dövr miqrasiya prosesləri fərqli sivilizasiya daşıyıcılarının toqquşması, multikultural böhranla müşayit olunur.

Yaşadığımız dövrə miqrasiya proseslərinin en mühüm xüsusiyyətlərindən biri də beynəlxalq münasibətlər sistemi, beynəlxalq hüquq və ümumilikdə ədalət böhranı ilə sebəb-nicəsə asılılığı ilə əlaqədardır. Həzirki kitabda göstərildiyi kimi mövcud beynəlxalq hüquq faktiki olaraq beynəlxalq münasibətlər sistemini idarə etmək iqtidarından deyil. Ayri-ayrı dövlətlərin maraqlarına xidmət edən beynəlxalq hüquq bütün dünyada böhranlı regionların və ərazi münaqışlarının sayının artmasına səbəb olur.

siya axını müstəmləkəciliklə birlikdə yaranıb və onun qalığıdır. Bu gün miqrasiya böhranı Avropanın aparıcı ölkələrinin siyasetinin nəticəsidir. Miqrasiya siyaseti I mərhələdə müstəmləkəciliyi möhkəmləndirmək, II mərhələdə müstəmləkədən azad olmuş ölkəni öz nəzarətində saxlamaq üçün istifadə edilib. İndi bu siyasetin III mərhələsi başlayır. Bu mərhələdə artıq miqrantlara "qanundankənarlar" adı verilir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Strateji Araşdırıcı Mərkezi tərəfindən tərtib olunan "Qlobal miqrasiya böhranı: beynəlxalq münasibətlər və Qərb siyaseti yeni tarixi dönüş ərafəsində" kitabı 5 fəsildən ibarətdir. Birinci fəsilə "Miqrasiya böhranı nə vaxt və hansı səbəbdən başlamışdır?" sualına Qərb alımlarının baxışları maraq doğurur. Belə ki, eksər hallarda böhranın səbəblərindən çox, onun yaranmasına təkan verən hadisələr, yəni nəticələr arasında fərq qoyulmur. Miqrasiyanın esas səbəblərinin terror hadisələri, avroskeptizm, iqtisadi veziyətə əlaqəli olması fikrine üstünlük verilir. Lakin müəlliflərin haqlı olaraq qeyd etdiyi kimi, bunlar miqrasiya böhranının səbəbləri deyil, daha çox nəticələrdir. Yaxın və Orta Şərqdən, eləcə də Afrikadan Avropaya axın edən insanların köç səbəbləri qlobal güclərin həmin region ölkələrinə

kələrinin nöqtəyi-nəzərini ifadə etmiş, mənbə və tranzit ölkələrin problemə baxışına biganəliklə yanaşılmışdır. Bu cür yanaşma isə beynəlxalq miqrasiyanın həqiqi səbəblərini elmi cəhdən əsaslandırılmış şəkildə ortaya qoymağa imkan vermir.

Müəlliflərin baxış bucağında qacqın və məcburi köçkün təsnifatı ilə bağlı çox zaman diqqətdən qaçan ince bir məqama aydınlaşdırılıb. Məlum olduğu kimi "migrant" anlayışı suveren dövlətin qurulduğu dövlət-vətəndaş və vətəndaş-ərazi əlaqələrinin parçalanmasının təzahürü kimi özünü göstərir. Eyni zamanda, "məcburi köçkün və ölkədə-xili qacqın" anlayışı vətəndaş-ərazi münasibətlərinin dağılımasını göstərdiyi halda, "məcburi qacqın" anlayışı dövlət-vətəndaş əlaqələrinin parçalanması ilə üzə çıxır.

İkinci fəsil XX əsrde Qərb dövlətlərinin miqrasiya siyasetinin modellerinin tədqiqini hər olunub. Avropada milli dövlətin yaranması ilə miqrasiya proseslərinin tənzimlənməsinə başlanılmışdır. Həmin vaxtdan etibarən suverenlik və vətəndaşlıq preseidentləri formalaşmış, "yerli və gəlme" insanlar fərqləndirilmişdir. Bilindiyi kimi Avropada birinci qacqın böhranı I Dünya müharibəsi və 1917-ci ilin rus inqilabının təsiri altında baş vermişdir. Həmin dövər qədər "Qoca qıtə" "ağ irq, xristian din və avropali etnik" nü-

sesləri araşdırılsa da, Azərbaycanın yaşadığı qacqın probleminə səbəb-nəticə prizmasından ayrıca diqqət edilmişdir. Məlumdur ki, Azərbaycan adambaşına düşən qacqın sayına görə dünyada ən yüksək göstəriciyə malik olan ölkə olmuşdur. XX əsrin 90-ci illərinin əvvəllerində 8 milyon nəfər əhalisi olan ölkəmizdə hər 8 nəfərdən biri qacqın və ya məcburi köçkün idi. Bu mənada Ermənistən-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqişəsi neticesində qacqın və məcburi köçkünlərin yaranması ilə bağlı 2 mühüm faktor göstərilir. Birincisi, tarixən müstəmləkəçi məskunlaşdırma siyaseti neticesində Azərbaycan əraziyinə köçürülmüş ermənilərin dövlət qurması və sonradan torpaq iddiaları ilə çıxış etməsi. İkincisi isə ermənilər tərəfindən etnik təmizləməyə məruz qalmış məcburi-zorakı miqrasiyanın səbəb və nəticələrinin aradan qaldırılması, ədalətin bərpə olunmasında maraqlı olmayan geosiyasi güclərin "ikili standartlar" siyasetinin mövcudluğu, beynəlxalq hüququn iflasa uğraması göstərilir.

Üçüncü fəsilə insan hüquqları və miqrasiya münasibələrinin harmoniyasına diqqət edilmişdir. Demokratiya ixracı və Qərbin dəstəklədiyi iqtidarların hakimiyətə getirilməsi cəhdələri ilə suveren dövlətlərin daxili işlərinə müdaxile edilməsi neticesində Yaxın Şərqi regionu qacqın axınları və qeyri-qanuni miqrasiyaya təkan verən fəlakəti proseslərin baş verdiyi məkana, qlobal təhlükəsizlik üçün başlıca tehdid mənbyeyinə çevrildi. Müəlliflər haqlı olaraq bu nəticəyə gəlirlər ki, "Demokratiya və insan hüquqlarının" zorakılıqla və hərbi gücün hesabına tətbiq etmek cəhdleri, məntiqi baxımdan digər "fundamentalizmlər" bənzerlik təşkil etdiyi üçün nəticələri də eyni oldu.

Hegemonluq siyasetinə əsaslanan, problemlərin ədaləti və real siyasi həll yollarını tapmaq əvəzində onları humanitar yardımçılarla ört-basdır edən beynəlxalq hüquq yalnız öz mahiyyətindən məhrum edilmiş vasitədir. Bu siyaset üçün başqa dövlətlərin suverenliyinə hörmət, zorla torpağından qovulmuş insan fəlakətinə münasibətdə ümumi məsuliyyətin müəyyən edilməsi anlayışı mövcud deyil.

Miqrantların əleyhinə səsləndirilən çoxsaylı arqumentlərdən biri isə miqrasiya və terror tehdidinin bir araya getirilməsidir. Qeyri-leqlə miqrasiyanın müasir dövrde terrorizmin sosial bazasını təşkil edən amillərdən olması ümumən qəbul edilmiş fikirdir. Bununla belə, radikalizm və terrorçuluğun beynəlxalq hüquqda artıq normaya çevrilən ikili standartlar siyaseti ilə bağlı olması halı da az deyil. Radikalizm ideyalarının daşıyıcıları kimi yalnız müsəlmanların nəzərdə tutulması məntiqi yanaşma kimi məqbul hesab edilə biləməz.

Yaxın Şərqdə siyasi qeyri-müəyyənlilik onu göstərir ki, Avropa hələ uzun müddət miqrasiya dalğaları ilə üz-üzə qalacaq. Miqrasiya böhranı Yaxın Şərqdə yaşanan siyasi xaosdan qaynaqlansa da, böhranın uzanması ümumavropa xarici siyasetinin səmərəsizliyinin nəticəsidir. Miqrasiya böhranının effektiv həlli vahid xarici siyasetin mövcudluğundan asılıdır. Lakin Avropa İttifaqı ölkələrinin hələ de miqrasiya ilə bağlı ümumi xarici siyaset formalasdırıa bilməməsi Avropanı daha da çətin vəziyyətə salır.

Dördüncü fəsilə Avropa ölkələrinin miqrasiya siyasetinin ifrat sağı təməyüllü ideologiyaların yüksəlməsində rolü, hazırkı miqrasiya böhranı ilə Qərb iqtisadi siyaseti arasında qarşılıqlı təsir tədqiq olunmuşdur. Hazırda ifrat sağı təməyüllü partiyalar miqrantların Qərb cəmiyyətlərinə verdikləri etnik və mədəni müxtəliflik kimi töhfələri qəbul etmir, kütləvi immiqrasiya neticesində "dağılma" təhlükəsi ilə üz-üzə qalan Qərb sivilizasiyasını ayağa qaldırmağa çalışırlar. Bu düşüncə tərefdarları kütləvi immiqrasiyanın Avropanı tenəzzülə apardığı qənaətindədir. Əslində isə Avropanın əsas

problemi miqrantlar deyil, əhalinin təbii artım səviyyəsinin çox aşağı olması səbəbindən yaşanan demoqrafik böhrandır.

Yeni minilliyyin əvvəlindən etibarən multikulturalizmə qarşı mənfi münasibət və antiimmigrant ovqatın getdikcə artması, hətta bəzi ölkələrdə antiimmigrant partiyaların yaranması müşahidə olunur. Müəyyən mənada bu, 11 sentyabr terror hücumları, eləcə də Avropa ölkələrində töredilmiş terror aktları ilə əlaqəlidir. 2011-ci ilde Fransa, Almaniya və Birləşmiş Krallığın rəhbərləri multikulturalizm siyasetinin özünü doğrultmaması haqqında bəyanat verilər. Həqiqət isə bundan ibarətdir ki, Avropanın bir sıra aparıcı ölkələrinin nümunəsində multikulturalizm böhranının səbəbi müsəlman icmaları ilə bağlı deyil, əksinə islamofobiya ilə bilavasitə əlaqədardır.

Bu bir reallıqdır ki, səbəblərdən və məhiyyətindən asılı olmayaraq, artıq Avropa klassik Qərb dəyərləri çərçivəsində siğmir. Günümüzdə "Qoca qıtə" böyük miqrant axınlarının təsiri ilə ferqli mədəniyyətə daşıyıcılarının həyat tərzlərini özündə əks etdirir. Avropa rəsmiləri tərəfindən son dövrədən dəstəklənən multikulturalizm siyaseti böhran vəziyyətinə düşsə belə, Avropada ferqli mədəni dəyər sahibləri nə silinib atıla, nə də tam assimiliyasiya oluna bilinər. Bir sözə müasir miqrasiya prosesləri ferqli sivilizasiya və dəyər daşıyıcılarının "toqquşma, yaxud harmoniya formulu"nun müənasibliyindən asılıdır.

Müşahidələrimiz deməyə əsas verir ki, Qərbə multikulturalizm siyasetinin böhranının başlıca sebəbi burada etnik-mədəni problemlərə multikultural yanaşma tərzinin dövlətin reallıqlara söykənən milli enənlərinin əvəz etməsi, həmin konsepsiyanın tətbiqi zamanı milli təhlükəsizlik maraqlarının, yəli ənənə və birləşmiş normalarının, dominant etnos və titullu din amillərinin nəzərə alınmamasıdır. Multikulturalizmin Avropa modelinin əsas hədəfinin assimiliyasiya olduğu aydın görünür.

Bu gün multikulturalizm böhranının səbəbi və günahkarı qismində miqrantların özlerinin ittihad edilməsi, onların integrasiyaya qabil olmaması və neoliberal dəyərlər sisteminə kənardə qalmalarına dair şüarlar səslənir. Həqiqət isə ondan ibarətdir ki, yalnız Qərb mədəni və dini dəyərlərinin üzərində qurulan Avropa cəmiyyətinin dünya miqyasında universal standart kimi təqdim olunması özünü doğrultmur.

Bələkliklə, artıq immigrat ölkəyə çevrilən Avropa dövlətlərinin qarşısında dayanın ən mühüm çağırış demoqrafik böhran və böhrandan çıxış yolu kimi immigrasiya əsaslanan siyasetdir. Avropanın yeni sakinlərinin öz dəyərlərini getirməməsi mümkünsüzdür. Fikrimizcə, Avropa yalnız yenilər dəyərlərinə hörmət etmək və ən əsası özünü hesab etmək böhrandan çıxa bilər. Eyni zamanda, Avropaya miqrant axının böyük hissəsinin müsəlman olması Qərbin qarşısında mühüm bir çağırış qoymuşdur. Qərb isə bunu çağırış deyil, öz dəyərlər sistemine və ümumiyyətlə, gələcəyin təhdid kimi qiymətləndirir. Hazırda belə fikirlər səslənir ki, Qərb və İsləm mədəniyyətləri yanaşı yaşaya bilməz. Lakin bu bir reallıqdır ki, İsləm dəyərləri artıq Avropa əhalisinin bir hissəsinin seçimidir. Buna tolerant yanaşma olmasa, İsləm faktoru Qərb dəyərlər sisteminde öz layiqli yeri tutmasa bu, ilk növbədə, Avropanın gələcəyi üçün probleme çevriləcəkdir. Çok-mədəniyyətlilik, multikultural siyaset artıq Qərb cəmiyyəti üçün bir seçim deyil, məhz zərurətdir. Bu mənada geniş oxucu auditiyasiyaya təqdim olunan "Qlobal miqrasiya böhranı: beynəlxalq münasibətlər və Qərb siyaseti yeni tarixi dönüş ərafəsində" kitabı müasir miqrasiya proseslərinin pərdəearxasını izləmek üçün maraqlı bir mənbə və yəni yanaşmadır.

hərbi müdaxiləsidir. Sadəcə Qərb siyasi və elmi dairələrində miqrasiyanın həqiqi səbəbləri deyil, nəticələri gündəmə getirilir. Baş verənlərdə heç kimin səbəbkər və günahkar olmaması belə təəssürat yaradır ki, dünyada qacqın və miqrantlarla bağlı hər hansı beynəlxalq hüquqi norma və öhdəliklər mövcud deyil.

Müəlliflərin qənaəetine görə isə hazırkı miqrasiya böhranının səbəbləri tarixi kökləri Qərbde müstəmləkəciliğin sistemini yaranması, insan və təbət resurslarının istismarına yönəlmüş, əsrlərə davam edən siyasetin dalana direnməsidir. Aparılan təhlillər göstərir ki, miqrasiya böhranı demokratiyanın genişləndirilməsi adı altında məqsədönlü şəkildə Qərb sisteminin yayılmasının, suveren dövlətlərin daxili işlərinə müdaxilələrin, başqa xalqların seçdiyi iqtidarları devirməyin acınacaqlı nəticələridir. Eyni zamanda, miqrasiya böhranı Qərb liberal siyasi-ideoloji sisteminin dərin böhranının əlaməti və liberal insan hüquqları paradigməsinin süqutudur.

Kitabda beynəlxalq münasibətlər nəzəriyələrində miqrasiyanın beynəlxalq siyasetle bağlılığı haqqında neorealizm, liberal institutionalizm, konstruktivizm, tənqidli nəzəriyyə əsasında yanaşmalar ayrı-ayrı təhlil edilir. Bütün bu ferqli yanaşmaların fonunda müəlliflərin qənaəetine görə miqrasiya araşdırımlarının eksriyyəti tarixboyu Qərb ö-

vədən kənara çıxmırı. II Dünya müharibəsinə qədərki dövrde Avropana çoxsaylı qacqın axını olsa da bu, qeyd etdiyimiz nüvənin struktur tərkibinə əhəmiyyətli təsir edə bilməmişdi. Müharibələr arası dövrde vətəndaşlığı olmayan miqrantların tənzimlənməsi üçün ilkin normalar və institutlar, "Nansen pasportları"nın vərilişini kimi məsələlər müəyyən edilməyə başlandı. Əsaslı dəyişikliklər isə II Dünya müharibəsindən sonra Avropanın ucuz işçi qüvvəsinə olan tələbatını ödəmək üçün müstəmləkələrdən təşviq etdiyi miqrant axınınndan sonra oldu. Avropa ölkələrinin eksər keçmiş müstəmləkələri Afrikada və müsəlman ölkələri olduğundan Avropanın ehalisi strukturunda ağ olmayan irqi, islam dini daşıyıcıları və multiethnic mozaik quruluş yaradı. Müqayisə üçün qeyd etmək olar ki, əgər 1950-ci illerde Avropa əhalisinin 800 000 nəfəri müsəlman idisə, 2010-cu ildə bu rəqəm 44 milyon nəfərə çatmışdır. Bu isə Avropanın əsrlərdir mühafizə etdiyi dəyərlər sisteminə təhlükə kimi qarşılıdır.

Miqrasiya siyasetinin başlıca olaraq Qərb dövlətlərinin mövqeyinə uyğun həyata keçirilməsi, XX əsr boyu yaranan qacqın və miqrantlarla bağlı qanunvericiliyin lazımlığı "çevik" surətdə dəyişdirilməsi, səlahiyyətli təşkilatların bunları görməzdən gələməsi təqdim olunan kitabda etrafı tədqiq edilmişdir. Tədqiqatda beynəlxalq miqrasiya pro-

25 oktyabr 2018-ci il

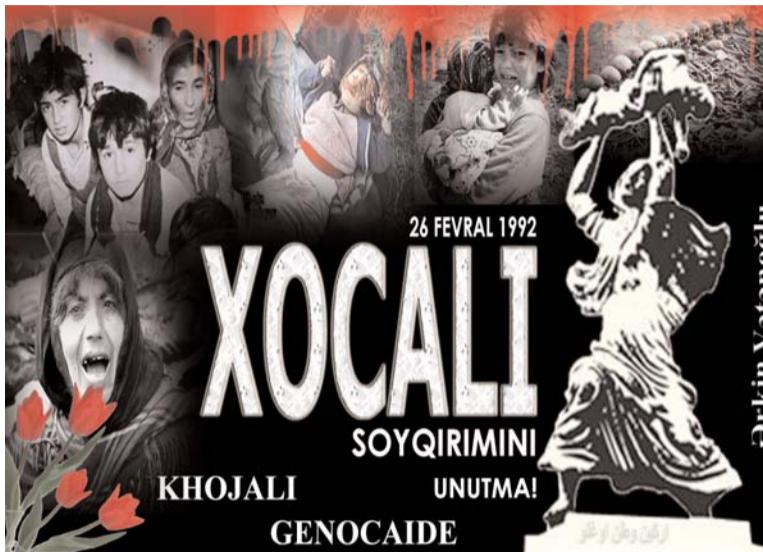
Dünya ölkələrindəki Xocalı abidələri bəşəriyyəti cinayətkar ermənilərin vəhşiliyi ilə tanış edir

Azərbaycan xalqının yaddaşının ən dərin qatlarında iz salmış tarixi faciə 26 fevral 1992-ci il Xocalı Soyqırımı insanlarda erməni terrorizminə, onların işgalçılıq siyasetinə, insanlığa siğmayan əqidə və məsləkinə qarşı dərin nifrət hissi oyadıb. Ermənistən Azərbaycana qarşı işgalçılıq və soyqırımı siyasetinin tərkib hissəsi olan, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinin, insan hüquq və azadlıqlarının kütləvi şəkildə pozulması ilə nəticələnən Xocalı Soyqırımı erməni millətçilərinin və onların həidarlarının Azərbaycan xalqına qarşı uzun müddət davam edən etnik təmizləmə və soyqırımı siyasetinin daha bir dəhşətli nümunəsidir. Dünyanın gözü qarşısında ermənilər bəşəriyyət tarixində ən ağır cinayətlərdən olan Xocalı Soyqırımı törədiblər.

Xocalı Soyqırımı yalnız biz azərbaycanlıların deyil, bütün bəşəriyyətin faciəsidir. Xocalı həqiqətindən dünyada bilinməsi, bu faciənin xalqımıza qarşı soyqırımı akti kimi tanınması üçün Azərbaycan dövləti bütün zəruri addimları atr. Bu sahədə məqsəd-yönlü fəaliyyət Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycanda siyasi hakimiyətə qayıdırından sonra başlanmışdır. Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə Xocalı Soyqırımına siyasi-hüquqi qiymət verilmiş, fevralın 26-sı "Xocalı Soyqırımı Günü" elan edilmişdir. Heydər Əliyev Fonduñun vitse-prezidenti, İslam Konfransı Gənclər Forumunun Mədəniyyətlərarası dialoq üzrə baş əlaqələndiricisi Leyla xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə başlanmış "Xocalıya Ədalet" beynəlxalq kampaniyası bu istiqamətdə təbligat işini daha da fəallaşdırılmışdır. Fəciə ilə əlaqədar dəhşətli faktlar bu kampanya çərçivəsində aparılan işlər sayesində geniş beynəlxalq ixtimaiyyətə çatdırılmış və planetin bütün guşələrində milyonlarla in-

san erməni millətçilərinin əsl simasına bələd olmuşdur. Cinayət cəzasız qalmamalıdır. Ermənistən hərbi-siyasi təcavüzü dünya ixtimaiyyəti tərefindən ittiləməli, Xocalı Soyqırımına beynəlxalq siyasi-hüquqi qiymət vermeliyirlər.

Müsəir dövrümüzdə dünya ixtimaiyyətinə Azərbaycan həqiqətləri geniş şəkildə çatdırılır. Dünya insanı Qarabağda, Xocalıda baş verən olayları layiqli və düzgün qiymətləndirir. Xocalı Soyqırımı ile bağlı məlumatların dünya xalqlarına çatdırılması, beynəlxalq aləmdə yayılması, eləcə də, bu soyqırımına obyektiv qiymət verilməsi istiqamətində, davamlı olaraq, addimlar atılır. Aparılan siyasetin nəticəsidir ki, dünya ölkələrinin bir qismi tərefindən Xocalı Soyqırımı rəsmən tanınması barede qərar qəbul edilib. Faciəni qətləm kimi tanıyan ABŞ ştatları - Texas, Nyu-Cersi, Corciya, Men, Nyu-Meksiko, Arkansas, Mississipi, Oklahoma və başqa ştatları qətnamə qəbul ediblər.

Bu gün dünya ölkələrində Xocalı Soyqırımı abidələri var. Hollandiyada, Almaniyada, Bosniya və Herseqovinada, Meksikada, Türkiyədə və digər ölkələrdə abidələr açılıb. Bu günlərdə isə Türkiyənin Kayseri şəhərində Xocalı Parkının və Xocalı Soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə ucaldılmış abidənin açılışı olub.

Əlbəttə ki, bu abidələrlə tanış olanlar Xocalı Soyqırımı haqqında məlumat alırlar. Bəlli ki, 1992-ci ilin 26 fevral qanlı faciesine kimi Xocalıda 7 min əhali yaşayırı. Məlum hadisələr dövründə Ermənistən və qonşu Xankəndidən ermənilər tərefindən didərgin salmış xeyli azərbaycanlı və 1989-cu ildə Fərqliədən qovulmuş Axisxa türkləri də burada məskunlaşmışdır. 1992-ci il fevralın 25-dən 26-sına keçən gecə erməni silahlı dəstələri Xankəndi şəhərində yerləşdirilmiş keçmiş SSRİ-nin 366-ci motoatıcı hərbi alayının köməyi ilə silahsız və köməksiz Xocalı şəhərinə hücum etdilər. Az bir

vaxt ərzində şəhərdə böyük miyavlı yanğınlara baş verdi və şəhər tamamilə alovaya büründü. Şəhərin azsaylı müdafiəçiləri və yerli əhalidən sağ qalanlar buranı tərk etməye məcbur oldular. Fevralın 26-sı şəhər saat 5-ə kimi şəhər erməni işgalçılara tərefindən işğal edildi. Xocalı bir gecənin içərisində yerləyən məcbur olan əhali dağlara və meşələrə qaçırdı. Dinc əhalini təqib edən silahlı ermənilər onları gülləyir, əla keçənlərə amansız işğəncələr verib və divan tuturdular. Beləliklə, soyuq və qarlı fevral gecəsində minlərlə dinc sakın girov götürüldü. Erməni terrorçularından yayınıb meşələrə və dağlara qəcan insanların çoxu soyuqdan və şaxtadan məhv oldular. Xocalı şəhəri isə yer üzündən silindi. Xocalı Soyqırımının nəticələri çox dəhşətli idi. Cinayətkar erməni qoşularının vəhşiliyi nəticəsində, Xocalı əhalisində 613 nəfər öldürülüş, 487 nəfər şikət olmuş, 1275 nəfər dinc sakın - qocalar, uşaqlar

və qadınlar əsir götürülərək, ağlaşımaz işgəncələrə, təhqir və həqaretlərə məruz qalmışdır. 150 nəfərin taleyi hələ de məlum deyil. Bu, əsl soyqırımı iddi. Xocalıda öldürülüş 613 nefərdən 106 nəfəri qadın, 63 nəfəri uşaq, 70 nəfəri qoca insanlar olub. Xocalı faciəsində 8 ailə, bütövlükdə, məhv edilib, 24 uşaq hər iki valideynini, 130 uşaq isə valideynlərindən birini itirib. Bu cinayətdə 56 nəfər xüsusi qəddarlıqla və amansızlıqla qətəle yetirilib. Onlar diri-diriyandırılıb, başları kəsilib, üzərinə dərisi soyulub, körpə uşaqların gözləri çıxarılib, süngü ilə hamile qadınların qarınları yarılıb. Ermənilər, hətta meytilləri də təhqir ediblər. Ağlaşımaz vəhşiliklər törətməkələr ermənilər özlərinin mədəniyyətsizliyini, humanizm və rəhm anlayışlarının təbiətlərinə yad olmasına yenidən sübut ediblər. Kişilərin başlarının dərisinin soyulması, uşaqların başının kəsilməsi, qadınların dırnağının qoparılması heç faşist əsgəri özüne siğışdırıb bilmezdi, cümlə o, hər seydən əvvəl, insan olduğunu unutmurdur. Bax, budur əsl genosid, soyqırımı və millətə təcavüz.

Xocalı Soyqırımı ilə ermənilər Xocalının 1992-ci il 26 fevralda yer üzündən silinməsini və məhv olmasına reallaşdırıldılar. Dünya ölkələrində açılan Xocalı abidələri dünən insanını bir daha Azərbaycan həqiqətləri ilə yaxından tanış edir. Ermənilərin "burnunun qanamalarını" soyqırımı kimi qələmə verə bəzi dövlətlərə əsl soyqırımının necə olmasını sübut etmək üçün Xocalı faciəsini göstərmək kifayətdir.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

"Amnesty International" köhnə ampluasında

Daim Azərbaycan əleyhinə çıxan bu qurum bu dəfə Con Bolton'a "tövsiyə" edib

Zaman-zaman Azərbaycan dövlətinə qarşı müəyyən çirkin məqsədlərlə çıxış edən ABŞ-in "Amnesty International" təşkilatı bu dəfə də öz köhnə ampluasında qalmaqdə davam edib. Belə ki, adıçəkilən təşkilat amerikalı rəsmini Azərbaycan hakimiyətinə təzyiq etməyə çağırıb. Göründüyü kimi, bu məsələnin arxasında siyasi sifarişin olması şübhəsizdir və ABŞ-in anti-Azərbaycan dairələri əllərinə düşən hər imkanda bu məsələdən yararlanmağa cəhd göstərir.

ABŞ kimi ölkənin ağır ranqlı siyasiləri qarşısında qoyulan uğursuz "tələb"

Qeyd edək ki, "Amnesty International"ın açıq-aşkar qərəz çağırışında "siyasi məbus" və bu kimi digər məsələlər səsləndirilib, eləcə də, bəlli səbəblərə görə, daha də-

qiq desək, hüquqi normativləri aşdıqlarına və siyasişəmələrinə görə, vəkilliklər hüquqlarından uzalaşdırılmış şəxslərin öz işlərinə bərpası kimi tələblər irəli sürürlüb. Söz yox ki, bütün bunlar, eyni zamanda, ABŞ-in ixtimai-siyasi həyatına kifayət qədər sirayət etməyi bacaran erməni lobbisinin də marağında olan bir haldır.

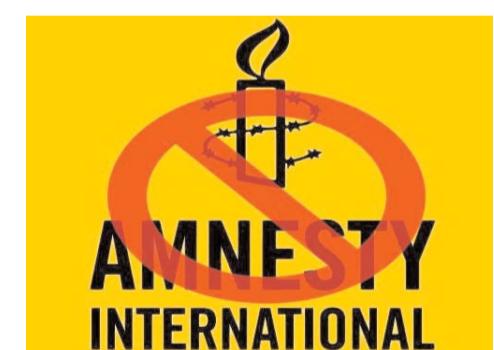
Sözügedən müraciətin daha bir tərefi ABŞ kimi ölkənin ağır ranqlı siyasiləri qarşısında qoyulan uğursuz və dırnaqrəsət tələbdər. Cənubi həmin "müraciətdən" də açıq-aydın görünür ki, Ağ Ev rəsmisindən diplomatik prosedurları pozmaq, eyni zamanda, digər dövlətin daxili işlərinə müdaxilə etmək kimi tələb edilir.

"Amnesty International" kimi təşkilat Azərbaycan dövləti üzərində oynadığı bu oyunundan da məglub ayrılaceq

Son olaraq isə, belə neticəyə gelmək olar ki, ümumiyyətə, belə bir "tələbin" edilməsi heç bir diplomatik çərçivəyə siğmir bu da, onun göstəricisidir ki, ortada açıq-aşkar

və birtərəfli mövqə mövcuddur. Bu mövqə isə, ilk olaraq, erməni lobbisinin maraqlarına və bu lobbidən maddi şəkildə yararlanan korrupsiyalasmış bəzi ermənipərəst amerikalı siyasetçilərə xidmət edir.

Həmçinin, "Amnesty International"ın növbəti siyasi oyubazlığı beynəlxalq konvensiyaya əsaslanan dövlətlərə münasibət normativləri ilə ziddiyət təşkil edir. Ancaq əminliklə deyə bilərik ki, cənab Bolton, ümumiyyətə, belə bir "müraciəti" ciddi hesab etmir və heç vaxt həmin "tələbləri" səs-

ləndirməyəcək və "Amnesty International" kimi təşkilat Azərbaycan dövləti üzərində oynadığı bu oyunundan da meğlub ayrılaceq. Bax, buna əmin olar bilərlər...

Rövşən RƏSULOV

Tramp: "Honduras, Qvatemala və Salvadoraya yardım dayandırılacaq"

ABS Mərkəzi Amerika regionunun Honduras, Qvatemala və Salvador kimi yoxsul ölkələrinə yardım mehdudlaşdırılaç və ya dayandırılacaq. Bu barədə ABŞ Prezidenti Donald Tramp "Twitter"da yazıb. "Qvatemala, Honduras və Salvador ölkələrinə yardım edən və ABŞ-a qeyri-qanunu yolla gələn insanların qarşısını ala bilməyib. İndi biz onlara, adətən, göstərdiyimiz yardım dayandıracaq və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaldacaq", - Prezidentin bəyanatında deyilir.

Yasamalda Hüseyin Cavidin anadan olmasının 136 illiyinə həsr olunmuş tədbir keçirildi

Dünən YAP Yasamal Rayon təşkilatının ve Yasamal rayon icra hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə Hüseyin Cavid Parkında böyük dramaturq və şair, mütəfəkkir Hüseyin Cavidin anadan olmasının 136-ci ildönümüne həsr olunmuş tədbir keçirildi. Əvvəlcə tədbir iştirakçıları ədibin Hüseyin Cavid Parkında ucaldılan heykəlini ziyan edərək, abidəsi öünüə gül çələngləri qoyaraq, xatirəsini yad etdilər.

Tədbiri giriş sözü ilə açan akademik, Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İstututunun direktoru Teymur Kərimli Hüseyin Cavidin keçdiyi həyat və yaradıcılıq yoluna nəzər salaraq, böyük şairin Azərbaycan ədəbiyyatına töhfələr bəxş etdiyini bildirdi. Sənəti janr və forma cəhətdən zengin olan ədibin yaradıcılığında fəlsəfi və tarixi faciələri Azərbaycan dramaturgiyasında yeni bir mərhələ yaratmışdı.

Tədbirdə çıxış edən Yasamal rayon icra hakimiyyətinin başçısı Əziz Əzizov H.Cavidin keşməkəşli həyat yolu, XX əsr Azərbaycan dramaturgiyasının inkişafındakı

əvəzsiz xidmətlərindən söz açdı və yaşadığımız Sovet dövründə, totalitarizmin dehşətli dövründə H.Cavidin Sibir buzlaqlarına sürən edildiyini söylədi.

AMEA-in vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli böyük dramaturqun ədəbi ərsinin hər zaman diqqətde olduğunu vurğulayaraq, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin məlum sərəncamları ilə bir neçə dəfə əsərlərinin latin qrafikası ilə çap olunduğunu bildirdi. Hər il ölkəmizde Cavid günlerinin keçirilməsi onun dünyasına olan böyük

sevgidən qaynaqlanır. Tədbirdə çıxış edən YAP Yasamal rayon təşkilatının sədri Tağı Əhmədov bildirdi ki, artıq 16 ildən ki, Cavid Günü onun adını daşıyan bu parkda təşkil olunur. Azərbaycan ədəbiyyatında milli romantik şeirlərin, mənzum dram və faciə janrlarının əsasını qoyan dramaturqun iki il repressiya dövründə istintaqda qaldığını və sonra Sibire sürən olduğunu diqqətə çatdırıldı. "Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin təşəbbüsü və principial mövqeyi neticəsində, yalnız 41 ildən sonra

H.Cavidin cənazesinin qalıqları vətəne qaytarıldı. H.Cavidin neşinin Uzaq Sibirdən Azərbaycana getirilməsi ictimai-siyasi mühitdə böyük hadisəyə çevrildi. H.Cavid təkcə yaşadığı dövrün deyil, sonrakı dövrlərin də böyük filosof-şairidir.

Tədbirdə Hüseyin Cavidin Muzeyinin direktoru, filologiya üzrə elmlər doktoru Gülbəniz Babaxanlı, H.Cavidin neşinin Sibirdən vətəne getirilməsində yaxından iştirak edən Həmid Cəfərov və başqaları çıxış edərək, H.Cavidin nə-

sillərə örnek olacaq zəngin və tek-rarsız yaradıcılığının zaman kecdikcə, daha çox aktuallıq kəsb etdiyini bildirdilər.

Tədbir konsern programı ilə davam etdi. Xalq artisti Mələkxanım Əyyubovanın, əməkdar artist Nuriyyə Hüseynovanın, müğənni Almaxanın Əhmədinin ifasında H.Cavidin sözlərinə bəstələnmiş mahnılar səsləndirildi. Bakı Dövlət Universitetinin tələbəsi Qəndab Əhmədli H.Cavid yaradıcılığından nümunə səsləndirdi.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

BSU-da Qarabağa həsr olunmuş kitabın təqdimatı olub

Dünən Bakı Slavyan Universitetində "Qarabağın müsəlman azərbaycanlı elitarı siyasi təlatümlər içərisində və müsəvirleşmə yolunda (1850-1940)" kitabının təqdimat mərasimi olub. Tədbir BSU-nun Azərbaycan ədəbiyyatı kafedrası və Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Elmin İnkışaf Fonduñun birge təşkilatçılığı ilə baş tutub. Müellifləri Almanianın Berlin Humboldt Universitetinin Azərbaycan tarixi kafedrasının rəhbəri, professor Yeva-Mariya Aux və doktor Rasim Mirzəyev olan Azərbaycan Cümhuriyyətinin 100 illiyinə həsr olunub.

Tədbiri BSU-nun elmi işlər üzrə prorektoru, professor Rafiq Novruzov açaraq, kitabı elmi-siyasi əhəmiyyətindən etrafı danışdı. O, alman dilində belə bir kitabın ərsəyə gəlməsini dünyadan Qarabağ heqiqətləri ilə tanış olmasında yeni bir addım kimi deyərləndirib. R.Novruzov kitabı ensiklopedik məhiyyət daşıdığını, orada göstərilən hər bir faktın və rəqəmin rəsmi sənədə söykəndiyini qeyd edərək, onun gələcək araşdırılmalar üçün də tutarlı mənbə olacağını bildirib.

Tədbirdə çıxış edən professor R.Qeybulayeva Azərbaycan Respublikası Prezidenti

yanında Elmin İnkışaf Fonduñun son illərdə bir sıra çox önemli layihələrə imza atlığı və bu əsərin də həmin layihələrdən biri olduğunu bildirib. O, kitabı tezliklə dünyadan digər dillərdən tərcüməsinin vacibliyini vurğulayıb. Tədbirdə universitetin Beynəlxalq münasibətlər və regionşunaslıq fakültəsinin nəzdində beynəlxalq münasibətlər kafedrasının müdürü, professor Habil Məmmədov, "Mütərcim" Tərcümə və Nəşriyyat-Poliqrafiya Mərkəzinin icraçı direktoru, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Əliş Ağamirzəyev, Pedagoji fakültənin dekanı, professor Flora Naci və başqaları çıxış edərək, kitabı müsəbet məziyyətlərindən danışmış, öz arzu və təkliflərini dila gətirmişlər.

Sonda Almanianın Berlin Humboldt Universitetinin Azərbaycan tarixi kafedrasının rəhbəri, professor, kitabı hemmüəllifi Yeva-Mariya Aux və Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Elmin İnkışaf Fonduñun icraçı direktoru fizika-riyaziyyat elmləri üzrə fəlsəfə doktoru Elçin Babayev çıxış edərək, tədbir iştirakçılarına öz qiymətli təklif və fikirlərinə görə, dərin minnətdarlıqları bildiriblər.

ZÜMRÜD

Yeni Azərbaycan Partiyası qələbələr partiyasıdır

Dünən YAP Daşkəsən rayon təşkilatının icra hakimiyyəti aparıcı ilk partiya təşkilatının növbəti iclası keçirilib. İclasın gündəliyində duran əsas məsələ icra hakimiyyəti aparıcı ilk partiya təşkilatından YAP Daşkəsən rayon təşkilatı gənclər birliliyinin və qadınlar şurasının V Konfransına nümayəndələrin seçilməsi olub. Tədbiri Daşkəsən rayon icra hakimiyyətinin başçısı Əhəd Abiyev açaraq YAP-in çətin və şərfli yol keçməsi, partiyanın ölkəmizdə anarxiya və özbaşinalığın hökm sürdüyü bir vaxtda Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən yaradılması, əslində bu təşkilatın yaradılmasının Azərbaycan cəmiyyətinin tələbi olması, YAP-in Sədri seçilidikdən sonra partiyanın Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən daha da möhkəmləndirilmesi və güclənməsi, üzvlərinin sayının artması, bunun nəticəsində partiyanın bu gün 723 min nəfərdən çox üzvünən olması, partiya üzvlərinin əksəriyyətini ziyalıların, qadınların və gənclərin təşkil etmesi, partiyanın qəbul etdiyi siyasi kursun bu gün Prezidentimiz Cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi, "YAP-in bu günün, sabahın və gələcəyin partiyası" olması barədə geniş məlumat verib.

YAP Daşkəsən rayon təşkilatının sədri Meydanlı Yolçuyev də tədbirdə çıxış edərək, partiya rayon təşkilatının öten dövr ərzində görüdüyü işlər barədə danışdı: "YAP

Daşkəsən rayon təşkilatı fəaliyyətini partiya rəhbərliyi tərəfindən qarşıya qoyulmuş bütün vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün uğurla davam etdirir. Fealiyyətimizi, partiyanın icra katibliyinin tövsiyə və tapşırıqlarına, həmçinin, YAP-in nizamnamə və programına müvafiq müəyyənləşdirmişik. Hazırda təşkilatın üzvlərinin sayı 4520 nəfərə çatıb və rayonumuzda YAP-a rəqib ola biləcek alternativ bir partiya yoxdur. Bunun səbəbi daşkəsənlilərin Ümummilli Lider Heydər Əliyev siyasetinə daim göstərdikləri sədəqətdən və sevgidən irəli gelir. Rayon təşkilatı müəyyən olmuş vaxtlarda toplaşır, təşkilatın işini və qarşıda duran vəzifələri müzakirə edirlər. Ümumiyyətlə, rayon təşkilatı olaraq hər ilin əvvəlində tədbirlər planı təsdiq edirik və bu plana uyğun olaraq fealiyyətimizi qururuq".

Daha sonra YAP Daşkəsən rayon təşkilatı gənclər birliliyinin V konfransına icra hakimiyyəti aparıcı ilk partiya təşkilatından Elşən Aliyev, Kənan Bayramov, Elxan Hüseynzadə, Yaqub Bayramov və Ramin Ələsgərli, YAP Daşkəsən rayon təşkilatı qadınlar şurasının V konfransına isə icra hakimiyyəti aparıcı ilk partiya təşkilatından Aide Nağıyeva, Ramida Süleymanova, İləhə Xidirova, Şahnaz Tağıyeva və Səide Hökmaliyeva nümayəndə seçiliblər.

RƏFIQƏ

Fransanın müşahidəçi mövqeyi BMT Təhlükəsizlik Şurasının tələblərinə ziddir

Fransa hökuməti şəhər merlərinin işgalçilarla dostluq bəyanatı imzalamasına müşahidəçi mövqe sərgiləməlidir

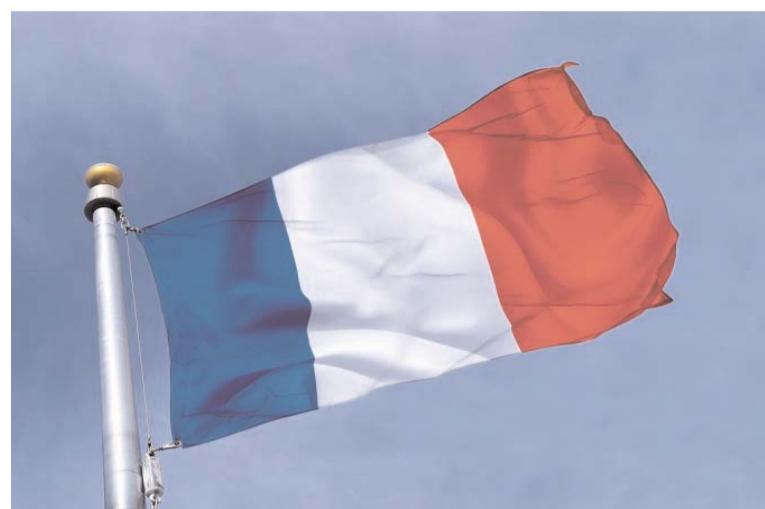
Azərbaycanın işgal olunmuş Şuşa şəhəri ilə Fransanın Seynt-Etiyen şəhəri arasında dostluq haqqında bəyanat imzalanması barədə məlumatların Ermənistan kütłəvi informasiya vasitələrində yayılmışdır erməni təşviqatına nə qədər xidmət edir, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri olan Fransanın nüfuzuna bir o qədər də xələl gətirir. Qərəzli, anti-Azərbaycan mövqeyi ilə tanınan və erməni lobbisinin təsiri altında olan Fransua Roşbulanın müşayiəti ilə Fransanın Seynt-Etiyen şəhərinin meri Qael Perdiaunun, qanunsuz olaraq, Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərinə səfəri, ümumiyyətlə, Avropanın bütün dünyaya nümayiş etdirmək istədiyi dəyərlərə ziddir.

Seynt-Etiyen şəhərinin merinin Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərinə səfəri, daha doğrusu, Azərbaycana məxsus ərazilər qanunsuz şəkildə girməsi ne beynəlxalq hüququn, ne də Azərbaycan Konstitusiyasının normalarına uyğun deyil. Daha doğrusu, qanunsuz olan bu tip səfərlər hüquq normalarına, qanunun alılıyinə hörmətsizlik və onların kobud şəkildə pozulması deməkdir. ATƏT-in Minsk Qrupunun Fransa kimi həmsədr ölkəsinin şəhər merinin belə bir qeyri-qanuni, qeyri-etik davranışlarının fonunda, sözsüz ki, ondan mənəvi-əxlaqi dəyərləre hörmət gözləmək mənasızdır. Amma qanun və qanunvericiliyə, beynəlxalq hüququn normalarına riyət etməsi tələb olunmalıdır.

Qael Perdiaunun Fransua Roşbulanın müşayiəti ilə Azərbaycana məxsus ərazilərə icazəsiz daxil olması, yəni qanunsuz səfəri, qeyri-qanuni bəyanat imzalamasını Azərbaycan ictimaiyyətinə kəskin şəkildə pisləyir. Ölkə ictimaiyyətinin belə qanunsuz səfərlərə hiddətini də başa düşmək çətin deyil. Fransalı merlərin işgal altında olan ərazilərimizə qanunsuz səfərinə etiraz edərək, yadıgi bəyanatda Fransanın mərkəzi hökuməti tərəfindən bu kimi qeyri-qanuni eməllerə münasibətdə passiv müşahidəçi münasibət göstərilməsinə irad bildirməkdə Azərbaycan Respublikası Dağlıq Qarabağ bölgəsinin Azərbaycan icması haqlıdır. Hər hansı bir şəhərin meri mərkəzi hökumətin icazəsi olmadan səfər edə, ələlxüsə, qanunsuz səfərləri reallaşdırma bilməz. Fransalı merlərin işgal altında olan ərazilərimizə qanunsuz səfərinə Fransa hökuməti cavabdeh olmalıdır.

Erməni lobbisinin təsiri altında Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərinə qanunsuz səfərlər etmək, hərbi işgal altında olan şəhərlərle

müxtəlif qeyri-qanuni sənədlər imzalamaq Fransa kimi bir Avropa ölkəsinə, eyni zamanda, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr ölkəsinə heç yaraşmır. Əvvələ, ona görə ki, Fransa mədəniyyətini, ədalətlilik, bərabərhüquqluluq, qanunun alliliyi prinsiplərini bütün dünyaya, az qala nümayiş etdirmək iddiasında olan Avropanın bir ölkəsidir. O Avropa ki, daim haqq və hüquqlardan, humanizm, insanperverlik kimi ali prinsiplərdən dəm vurur və beynəlxalq hüququn keşikçisi kimi özünü qələmə verir. Bütün bu ali prinsiplərin fonunda Avropanın ən nüfuzlu dövlətlərindən birinin - Fransanın, öz şəhər merinin qanunsuz səfərinə hələ də reaksiya vermədən müşahidəçi mövqə tutmasına yaraşdırmaq mümkündürmü? Əlbəttə ki, yox. Diger tərəfdən, vəsiatçılık missiyasını, Dağlıq Qarabağda münaqışının həlli ilə bağlı öz üzərinə öhdəciliğ götüren ATƏT-in Minsk Qrupu kimi bir qurumun həmsədr ölkəsinin münaqış şəzasına, daha doğrusu, Azərbaycan torpaqlarına qanunsuz səfəri bəlkə Fransa hökumətinə yaraşdır? Yaxud bu qanunsuz səfərdən sonra Fransa hökumətinin Seynt-Etiyen şəhər merinin qanunsuz hərəkətlərinə müşahidəçi mövqeyinin fonunda, nəinki Azərbaycan, ümumiyyətlə, bütün dünyaya ictimaiyyəti həmin ölkənin münaqışının həllinə təsir, hətta səy göstərəcəyinə inanarmış? Bəlkə, hələ də ATƏT-in Minsk Qrupu ne isə müsbət nəticə gözləyir, amma artıq ictimaiyyət tamam başqa, ta-

mam fərqli fikirdədir.

Seynt-Etiyen merinin qanunsuz səfərini, sadəcə, müşahidə etməklə Fransa hökuməti etnik təmizləməni və işgalçılığı dəstəkləyir

Bəlkə 1992-ci ilin 8 may tarixində Azərbaycanın Qədim Şuşa şəhərinin Ermənistan Respublikasının silahlı qüvvələri tərəfindən işgal olunduğu da bilmir Fransa hökuməti? Yoxsa Fransa hökuməti qanunsuz səfərini reallaşdırın və işgalçılara dostluq bəyanatı imzalayan Seynt-Etiyen merinin qanunsuz hərəkətlərini, sadəcə, müşahidə etməklə Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü, Azərbaycan ərazilərinin işgalini və işgal olunmuş ərazilərdə bir milyondan artıq azərbaycanlıya qarşı töredilmiş qanlı etnik təmizləməni dəstəkləyir və bəlkə ona bəraət qazandırır? Bəlkə, Şuşa şəhərinin və rayonun 30 kəndinin işğali nəticəsində dağıldığından, 195 nəfər dinc sakinin həlak olmasından, 165 nəfərin yaralanmasından, 58 nəfərin itkin düşməsindən, 24 mindən çox əhalinin etnik tə-

mizləməyə məruz qalmasından xəbərsizdir? Hər halda, şəhər meri Şuşaya qanunsuz getmək üçün erməni qılıncının altından keçməyi bildiyi halda, təmsil etdiyi Fransa hökumətinin insan haqlarının kobud şəkildə pozulması faktlarından xəbərsizliyi inandırıcı deyil.

Şuşada memarlıq abidəsi sayılan 170-dən çox yaşayış binasının, 160-dək mədəniyyət və tarixi abidənin, məbədgah və məscidlərin dağıldılması işgal, talan faktıdır ki, bu erməni işgalçılara əməlləridir. Bu əməllər isə Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində maddi-mədəniyyət və dini abidələrin dağılıması ilə ərazilərin mənimsenilmesi siyasetinin, erməni xisletinin əsasını təşkil edir. Pənah xanın sarayının və kitabxanasının, Xan Sarayının, karvansarayı, məscidlərin, Vaqifin Mavzoleyinin, Natavanın Ev Muzeyinin və sair digər tarixi abidələrin dağıldılması ərazilərə sahib çıxməyə deyil.

Fransa hökumətinin qanunsuz səfərə müşahidəçi mövqədə dayanması beynəlxalq hüquq normalarına hörmətsizlikdir

Qulam İshaqzai: BMT Dayanıqlı İnkışaf Məqsədlərinə nail olmaq üçün Azərbaycanın fəaliyyətini dəstəkləməyə davam edəcək

Birləşmiş Millətlər Təşkilatı (BMT) Dayanıqlı İnkışaf Məqsədlərinə (DİM) nail olmaq üçün Azərbaycanın fəaliyyətini dəstəkləməyə davam edəcək. Trend-in məlumatına görə, bu barədə təşkilatın Azərbaycandakı rezident əlaqələndiricisi Qulam İshaqzainin BMT Günü münasibətlə müraciətində deyilir. Müraciətdə qeyd olunur: "Bu gün 73 il öncə əsası qoyulmuş Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Günüdür. Bu bize BMT-nin Azərbaycan hökuməti və xalqı ile əməkdaşlığının 26 ilini qeyd etmek və Azərbaycanın inkışafı və rifahı üçün görədürü işlər haqqında danışmaq imkanı verir". Q.İshaqzai bildirib ki, Azərbaycan müstəqillik

eldə etdikdən sonra BMT-nin dəyərlə və fəal üzvü olub: "Biz da-ha yaxşı və güclü BMT namıne Azərbaycanın davamlı dəstəyinə güvənirik. BMT Dayanıqlı İnkışaf Məqsədlərinə nail olmaq üçün Azərbaycanın fəaliyyətini dəstəkləməyə davam edəcək. Sabah keçiriləcək DİM Forumu bu dayanıqlı inkışaf günlərinin icrasında tərəfdəşligimiz və birgə işimizin bariz nümunəsidir. Gelin, BMT-nin Azərbaycan da və dünyadakı dəyərini, vəzifəsini və işini birlikdə təqdir edək. BMT-nin bize, bizim isə BMT-yə ehtiyacımız var! BMT Günüümüz mübarək!"

Inam HACIYEV

Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində yaradılmış qanunsuz rejimin riyakarlıqla təşviq edilməsini dəstekləyən bir dövlətin vəsiatçılık missiyası müsbət neticə vərə bilməz və bu neticə heç biza lazımda deyil. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin tələblərinə uyğun olaraq, Ermənistanın öz qoşunlarını Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərindən çıxarması, azərbaycanlı məcburi köçkünlərin, o cümlədən, Dağlıq Qarabağın Azərbaycanlı icmasının öz doğma torpaqlarına qaytarılması tələbinin fonunda Fransa şəhərlərində birlərinin merinin qanunsuz səfər edərək, dosluq haqqında bəyanat imzalaması, buna Fransa hökumətinin reaksiya verməməsi, müşahidəçi mövqədə dayanması beynəlxalq hüquq normalarına hörmətsizlikdir. Bu səfər və səfər çərçivəsində imzalanan bəyanat Təhlükəsizlik Şurasının tələbləri ilə de ziddiyət teşkil edir. Bu ziddiyətin fonunda ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr kimi Fransa hökumətinin mövqeyi də, missiyası da artıq Azərbaycan üçün maraqlıdır.

Fransa da daxil olmaqla bütün dünya dövlətlərinin, beynəlxalq təşkilatların, demokratik institutların, insan hüquq və azadlıqları cəmiyyətlərinin Ermənistanın təşviq-qata hesablanmış cılız mənimsenilmesi siyasetinə "dur" deməli olduğu bir vaxtda, tamam başqa bir mövqə sərgilənmesi, işgal altında olan torpaqlara qanunsuz səfər etməsi, işgalçılara görüşməsi, dostluq barədə bəyanat imzalaması münaqışının həllinə deyil, yalnız onun mürəkkəbədir. İndi bütün dünya separatçılıqla, terrorçuluqla mübarizə apardığı bir zamanda, işğalı davam etdirmək nə qədər ziddiyətdir. Bələ ziddiyətlər və təzadılarda münaqışının həllinə nail olmağa çalışan həmsədr ölkələr və beynəlxalq qurumlar böyük səhifə edirlər və bilməlidirlər ki, işgalçını öz adı ilə çağırmadıqca, ona qarşı sanksiyalar tətbiq edilmədikcə, qanunun tələblərinə riyət etməsinə təhrif edilmədikcə, işgalçılara dostluq münasibətlərinə yer ayrıldıqca, münaqışının həlli barədə danışmaq cəfəngiyat kimi səslənir. Dağlıq Qarabağ, Şuşa da daxil olmaqla, oradakı bütün şəhərlər Azərbaycana məxsusdur və həmin ərazilərə yerleşən digər şəhərlərlə dəstələq müqaviləsinin işgalçılara, qondarma rejim təmsilçiləri ilə imzalanması qəbul edilməzdir. Azərbaycanın sərhədləri və ərazi bütövlüyünə hər kəs hörmətlə yanaşmalı və bilməlidir ki, ərazi bütövlüyünün temin edilməsi şərtlə ilə regionda dayanıqlı və ədalətlı sülh təmin oluna bilər.

Müxalifət düşərgəsində növbəti qarşidurma

Rəhim Qaziyev: "İsa Qəmbər, Arif Hacılı və İqbal Ağazadə kimi həyəsizləq edən görməmişəm"

Müxalifət düşərgəsində qarşidurmaların baş vermesi nə birincidir, nə də sonuncu. İlk gündən "müxalifət" adı altında siyasi meydana qarşidurmalarla gəliblər və bununla da, gündəmdə qalmış istəyiblər. "Müxalifətçiyəm" desələr də, xalq tərəfinən qəbul olunmadıqlarını və unudulduqlarını görüb, qarşidurmalarla gündəmdə qalmağı çıxış yolu seçiblər. Ele son ayalar baş verən qarşidurmala da, döqət yetirsək, bunun bir daha şahidi olarıq. Belə ki, AXCP- "REAL", Müsavat- "REAL", ADP- "Milli Şura", AXCP-Müsavat, KXCP- "Milli Şura" və bu gün də, Müsavat- "Ümid" və bu kimi müxalifət partiyaları, eyni zamanda, digər partiyalarдан istəfa verənlər və partiyadaxili ziddiyətlər baş verməkdədir.

Bu günlərdə Müsavat başqanı Arif Hacılı və "Ümid" sədri İqbal Ağazadə internet televiziyalardan birində 2003-cü ilin prezident seçkiləri mövzusuna həsr olunan debatda bir-birini təhqir edərək oğru, satqın, səviyyəsiz adlandırmışında məqsəd, sözsüz ki, unudulduqlarını görüb, bu cür qalmaqlarla gündəmdə qalmaqdır.

"Ümid" sədri A.Hacılıya xitabən, "elə bu, onu göstərir ki, həqiqətən de səviyyəsiz və tərbiyəsiz sizsiniz"- deyərək bildirib: "Tərbiyəsizlikdə heç də Isa Qəmbərdən geri qalmırsınız. Bütün məglubiyyətlərin də səbəbi ele sizin kimilərdir. Səviyyəsiz olmaqla yanaşı, həm de oğrusunuz. Sən o Hacılısan ki, mikrofon gətirmək adı ilə "Azadlıq Meydan"ından qaçdır. İsteyirsən, hər şeyi açım? Otağından hansı qadınların alt paltarında 3 milyon dolları qaçırdığıni da bilirəm".

Rəhim Qaziyev: "Özərini aydan-arı, sudan-duru hesab edən Isa Qəmbər, Arif Hacılı və İqbal Ağazadə kimi həyəsizləq edən görməmişəm"

Keçmiş müdafiə naziri Rəhim Qaziyev baş verenlərə münasibet bildirərək qeyd edib ki, özərini aydan-arı, sudan-duru hesab edən Isa Qəmbər, Arif Hacılı və İqbal Ağazadə kimi həyəsizləq edən görməmişəm.

R.Qaziyev, həmçinin, 2003-cü ilin oktyabrında keçirilən president seçkiləri kampaniyası zamanı müxalifətin namizədi Isa Qəmbərin maliyyələşməsindəki qarantiq məqamlara da toxunub: "Bu o Isa Qəmbərdir ki, 3 milyon dollar pulu aradan çıxarıb qəçdi. Nə üçün həqiqətlərdən qaçırlar? Bəli, 2003-cü ildə Müsavat rəhbərliyi 3 milyon dollar pulu aradan çıxarıb. O pullar xalqın canı-qanı hesabına əldə edilmişdi. Haram pullar olduğu üçün heç bilinmədi ki, hara xərclənib."

Keçmiş müdafiə naziri, onu da vurğulayıb ki, İ.Qəmbərin bir illik hakimiyətən savayı, heç bir idarəetmə vəzifəsi olmayıb. İ.Qəmbər kimi adamlar ancaq öz şəxsi mənafələri üçün çalışıblar. AXC-Müsavat hakimiyyətində təmsil olunmuş Əli Kərimli, P.Hüseynli, İ.Qəmbər, A.Hacılı və kimlər mənim gördüğüm işlərin bir faizini belə görməyiblər."

Kor-kora kor deməsə, bağlı çatlar

Bu yerdə, atalar demişkən, "dilim ağzımızda qurudu". Əşsi, bu qədər də mənəm-mənəmlək olar? Ay R.Qaziyev Isa, Əli, Arif, Pənah, İqbal nə edib, nə qədər xalqın malını oğurlayıbsa, doğrudur. Ancaq sən də "süd qasığı" deyilsən. Siz o Rəhim Qaziyev deyilsiniz ki, 1 kiloqram yağı də yerindən 8 dəfə artıq necə sənədləşdirirdiniz?

"Böyük Qurulus" Partiyasının sədri Fazıl Mustafa R.Qaziyevin bir sıfəti yox, min sıfətinin olduğunu bildirib: "Onun siyasi mövqeyi, elmi baxışları kimlərinse xoşuna gəlməyə bilər və bunu normal qarşılıyır. Ancaq bu üz, sıfət, həya mövzusunun Rəhim Qaziyev kimi birisinin diliindən səslenməsi mənə xeyli gülməli göründü. Bu yerdə, nədənsə, xatirimə "Nəsimi" filmindəki bir epizod düşdü. Teymur saray əyanlarının yanında "Əlince" qalasındaki uğursuzluğa görə, oğlu Miranşah qarşı sərt davranışlı göstərir. Miranşah qaydır ki: "Hökmdar, bəs menim şərefim, ləyaqətim?" Teymurun cavabı, həqiqətən iibrətamızdır: "Sən öz şərefini, ləyaqətin "Əlince" qalasında itirmisən". İndi bu R.Qaziyev hələ də anlamır ki, "öz şərefini, ləyaqətini Şuşa qalasında itirmiş" və buna görə "başına güllə çaxmağı unutmuş" birinin "bir sıfət"ini möhkəm-möhkəm qorusun."

Bu yerde deyiblər ki, qasədən dəyişin yerdə, vurub göz çıxardın. Görünür, bu qarşidurmalar hələ çox masakaları çırbı, çox həqiqətləri üzə çıxarıcaq.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Səfir: "Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan yeni saziş üzərində işləyir"

Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında ticaret dövriyyəsi artır ve ümid edirəm ki, bu, gələcəkdə daha da artacaq". SIA-nın xəberinə görə bunu Azərbaycanda dünyada ilk dəfə mobil rezidentliyin təqdimat mərasimində Avropa İttifaqının Azərbaycandakı nümayəndəliyinin rəhbəri, səfir Kestutis Jankauskas bildirib. Səfir dünən təqdimati həyata keçirilən mobil rezidentliyin mühüm əhəmiyyətə malik olduğunu vurğulayaraq, gələcəyin layihəsi olduğunu deyib: "Azərbaycan və Avropa İttifaqı hərtərəfli tərəfdəşlığı inkişaf etdirməlidir. Hazırda iki tərəf yeni sazişin üzərində işləyir. Bu isə hərtərəfli əməkdaşlığı əhatə edir". Səfir qeyd edib ki, Azərbaycan Avropa və Asiya arasında bağa necə xidmet etməsi vacib amildir".

Azərbaycan turizm sahəsində Gürcüstandan çox qazanc əldə edib

Amerikanın reyting agentliyi "Howmuch" ötən il turistlərin müxtəlif ölkələrə səfərləri zamanı xərclədiyi pulla bağlı araşdırma aparıb. SIA-nın xəberinə görə, araşdırma zamanı yalnız turistlərin pul xərcləməsi deyil, onların sayı da müəyənləşdirilib. Məlum olub ki, çoxlu sayıda turist qəbulu ev sahibliyi ölkənin çox pul qazanacağı anlamına gəlmir. Cənubi Qafqazda turizmle bağlı liderliyə sahib olan Azərbaycan və Gürcüstan buna nümunə ola bilər. "Howmuch"ın məlumatına görə, ötən il Azərbaycana 2 milyon 454 min turistin səfər etməsi nəticəsində ölkə 3 milyard dollar qazanıb. Lakin Gürcüstana daha çox sayıda turist səfər etse de, ölkə 2 milyard 751 milyon dollar gəlir əldə edib.

SSRİ ölkələri arasında ən çox turist axını Rusiya Federasiyasına olub ki, bunun nəticəsində ölkə 8 milyard 945 milyon dollar qazanc qazanıb. Daha sonra liderliyi Azərbaycan və Gürcüstan tutur. Beləliklə, postsovət məkanında Azərbaycan turizmdə əldə olunan gelirlər baxımından ikinci yerdədir. Gürcüstanda turistlərin sayı çox olsa da, Azərbaycan bu sahədən daha çox qazanıb. Türkiye Respublikası ötən il turizm sahəsindən 22 milyard 478 milyon qazanaraq, 7 milyard 775 milyon üstünlükle Misir qabaqlayıb. Reytinqin ilk onluğunda ABŞ 211 milyard dollar, İspaniya 68 milyard, Fransa 61 milyard, Taiwan 57 milyard, Böyük Britaniya 51 milyard, İtalya 44 milyard, Avstraliya 42 milyard, Almaniya 40 milyard, Makao 36 milyard, Yaponiya isə 34 milyard dollar qazanmaqla yerləri bölgüsündürüb.

Nailə Məhərrəmovə

Xaricdən 3 milyon dolların alınması müxalifəti qarışdırı

Tahir Kərimli: "İqbal Ağazadə yaxşı bilir ki, cinayəti bilib xəbər verməmək, məsuliyyət yaradır"

- *Tahir bəy, Müsavat başqanı Arif Hacılının və keçmiş başqan Isa Qəmbərin xaricdən 3 milyon dollar alması barədə mətbuatda informasiyalar yarılmaqdadır. Sizə, Arif Hacılı və Isa*

Müsahibimiz Vəhdət partiyasının sədri, millət vəkili Tahir Kərimlidir

Qəmbər böyük məbləğdə vəsaiti almaqla "Siyasi partiyalar haqqında qanun"un tələblərini pozmurlarmış?

- Bu barədə "Ümid" partiyasının sədri İqbal Ağazadənin videoyazısına da baxdım və o, həqiqətən də, iddia edərək, adını da çəkir ki, Türkiyədə yaşayan vətəndaşdan 3 milyon dollar alınıb. Birincisi, bu güne qədər müxalifet özünü, adətən, süddən çıxmış ağ qaşış kimi göstərirdi. İkinci, də, bunu keçmiş deputat və partiya sədri deyir. Əlbəttə ki, bundan soruşmaq lazımdır ki, pullar necə və hansı yolla alınıb? O, bu suala cavab versin. Həm də sual yaranır ki, İ.Ağazadə indiyə qədər niyə bu məlumatları gizlədir? İ.Ağazadə yaxşı bilir ki, cinayəti bilib xəbər verməmək, məsuliyyət yaradır.

- *Sizə, indiyə qədər İ.Ağazadə niyə bu faktları açıqlamayıb?*

- Görünür, hansısa siyasi maraqları düşünüb. İqbal bəy açıq şəkildə deyir ki, 3 milyon dolların alınması barədə elin-de kifayət qədər faktlar var. Kimlərden necə alıblar, kimlərə veriblər, neyəyiblər, hamısı barədə İqbal bəy məlumatlaşdırır. Hesab edirəm ki, İ.Ağazadənin bu məlumatı ciddi məsələ olduğundan, araşdırmaqədən, ehtiyac var. Bu fakt birbaşa "Siyasi partiyalar haqqında qanun"un tələblərini pozmaq deməkdir. Çünkü siyasi partiyalar xaricdən maliyyələşə bilər. Demək olar ki, bu, çox ciddi bir məsələdir. Bir sözə, adları çəkilən şəxslərin bu qədər pulları əldə etmələrinə hüquq-mühafizə orqanları da seyrə qalmamalıdır.

- *Əvvəllər də AXCP sədri Əli Kərimlinin AMİP lideri Etibar Məmmədovun və digərlərinin xaricdən böyük məbləğdə maliyyə vəsaiti almaları faktları olub. Bu, o deməkdir ki, müxalif partiyalar siyasetdən öz maddi vəzifələrini yaxşılaşdırmaq üçün istifadə edirlər?*

- Gözlərində görünür ki, radikal müxalifət partiya lideri ile adı üzvlər arasında hədsiz dərəcədə fərqli var. Çünkü müxalifət düşərgəsini təmsil edən partiya sədlərinin vəziyyətinə baxsaq, görərik ki, həmin şəxslərin övladlarını xaricdə oxudurlar, özleri üçün ev alırlar, yaxşı həyat tərzləri keçirirlər. Hətta onların övladlarının harin həyat tərzini keçirən çoxlu məqamları ortaya çıxır. Amma burada isə, öz üzvləri aldadırlar. Hər şəyden əvvəl, insan vicdanı qarşısında məsuliyyət daşımalıdır. Həmin müxalifət partiya sədlərinə sual vermek lazımdır ki, sən hansı yolla bu cüyük yaşayış əldə edirsin, amma sənin üzvlərin çətinliklərə üzləşiblər. Ona görə də, bütün bu məsələlər daha çox onların ifşasına yönəlib. Ümumiyyətlə, bu partiyalar və liderlər bir-birləri ilə əməlli-başlı müharibə aparırlar. Bir sözə, radikal müxalifət liderləri bir-biri ilə didişirlər. Yeni onlar arasında olan bu müharibənin səbəbi ana müxalifət olmaq iddiasıdır. Bu gün həmin müxalifət partiyaları təmsil edənlərin özləri də çox gözəl bilirlər ki, onların xalq tərzindən heç bir siyasi dəstəyi yoxdur. Demək olar ki, müxalifət bu cür yersiz hərəkətləri ilə xalqı iyərendirir.

GÜLYANƏ

25 oktyabr 2018-ci il

“Milli Şura”-Qurban Məmmədov qarşılmasında yeni adlar, yeni faktlar

Cəmil Həsənli: “Pənah Hüseyn baş nazir işləyəndə, kabinetinin arxasında...”

“Milli Şura”nın sədri Cəmil Həsənli ilə İngiltərədə yaşayış qondarma hüquq müdafiəçisi Qurban Məmmədov arasında davam edən qarşılmasında AXCP-Müsavat iqtidarı zamanı baş nazir vəzifəsində olan Pənah Hüseynin də adı hallanıb. Facebook vasitəsilə özünü qarşı ünvanlanan ittihamlara cavab yazan Cəmil Həsənli Q.Məmmədovun vaxtılı P.Hüseyn üçün kabinetində telefon danışqlarına gizli qulaq asma aparlatırı quraşdırıldıqını iddia edib. “Bütün ömrü boyu bu adamın işi öz “dostlarının” (dırnaqlar onundur-red.) əleyhinə “kompromat” toplamaq olub”, qeyd edən “Milli Şura”nın sədri istehzalı şəkildə onu da yazdı ki, onun (Qurban Məmmədovun-red.) topladığı “kompromat” qovluqlarını üst-üstə yüksən, boyundan çox-çox hündür olar.

nı vəziyyətdən çıxarmaq istəyir nədənse”. B.Cəfərov isə, yenidən cavab yazaraq, müxalifətə inanan kesimin çəş-baş qaldığını bildirib: “Gültəkin xanım, vallah, bir söz deyə bilmərem. Amma belə söz-söhbətlər insanları çəş-baş salır. Onu deyə bilmərem ki, belə söhbətlər müxalifet nümayəndələri öz aralarında araşdırırlar, daha yaxşı olar. Belə açıq ittihamları olanda, qurun oduna yaşı da yanır. Bilmək olmur, kim düzgündür kim sehv”.

Bu arada, AXP sədri P.Hüseynə yaxınlığı ilə seçilən digər sosial şəbəkə istifadəçisi Siyavuş Eyvazov G.Hacıbəylini ittiham edərək, sabiq baş nazirin bu məsələni inkar etməsinə baxmayıraq, onun yene də öz iddiásında qalmasını qinayıb: “Salam, Gültəkin xanım, indi belə çıxır ki, Pənah bəy yalan danışır, eləmi? Çox xahiş edirəm, belə söhbətləri öz aranızda aydınlaşdırın”.

**Facebook istifadəcisindən
Gültəkin Hacıbəyli “İndi belə
çixır ki, Pənah bəy yalan
danışır, eləmi? Çox xahiş
edirəm, cavablandırın!”**

Gültəkin Hacıbəyli isə, buna cavab olaraq yazıb: “Böyükəga Cəfərov, Pənah bəy, bu məsələni Cəmil müəllimə şəxsən özü danışıb. İndi qarşısındakı-

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Gültəkin Hacıbəyli Cəmil Həsənli-nin statusunu paylaşıdı və...

Cəmil Həsənlinin bu statusunu “Milli Şura”nın koordinasiya şurasının üzvü, Qurban Məmmədova qarşı statuslar paylaşan Gültəkin Hacıbəyli de

Radikallaşmış sıfatlər: İbrahimbəyov-Hacıbəyli

Və ya ermənilərə nökərçilik edən manqurtlar

Psixologiya elmində şəxsiyyətin öz dəyərlər sistemi ilə birlikdə tam, hərtərəfli və harmonik inkişafı məsələsinə xüsusi diqqət yetirilir. Ancaq bu gün Rüstəm İbrahimbəyov, Gültəkin Hacıbəyli, Cəmil Həsənli və onların ardınca əlisi, isası və bu kimi fərdlərə şəxsiyyət aid edilə bilməz. Çünkü bunlar kimilər öz dəyərlərini erməniyə satan və satılanlardır.

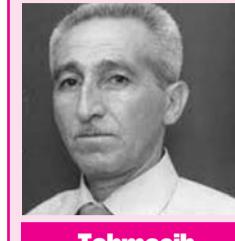
Işər R.İbrahimbəyov, işərse də G.Hacıbəyli olsun, hər ikisinin ermənilərlə əlaqələri haqqında dəfələrlə yazılmışdır. Erməni maraqlarının ifadəçisi olan R.İbrahimbəyov xəyanətkar, Gültəkin Hacıbəyli də nankor və xainlərdir. Ermənilərə simpatiyası olan, onlarla yaxın dostluq əlaqələrinə malik, Bakını ermənilərsiz təsəvvür etmeyən anti-milli ünsür R.İbrahimbəyov kimi G.Hacıbəylidə də erməniçiliyə qədər güclü pərəstişkarıdır ki, hətta keçirilən mitinqlərdə ermənilərin gününə belə ağlamaq istəyir.

Məhz R.İbrahimbəyovun ermənilərə sevgisinin əlamətidir ki, çox sevdiyi ermənilərin Bakını tərk etmələrindən

və onların yerinə qacqın və məcburi köçkünlərin Bakıya gəlmələrindən keçirlənərək, “Pravda” qəzetində göz yaşları axıtmaqla yanaşı, azərbaycanlıları vəhşi, vandal, qaniçən kimi qələmə verib. İbrahimbəyov bu günə kimi də Azərbaycan xalqının ünvanına səsləndirdiyi təhqirəmiz ifadələr və ermənilərə bəslədiyi gizli rəğbətin aşkara çıxmazı onun gerçek niyyətini bir daha ortaya qoyur.

G.Hacıbəyli də R.İbrahimbəyov kimi. Belə ki, “Milli Şura”nın keçirdiyi sonuncu rüsvayıcı mitinqdə diqqəti cəlb edən və ictimai rəyin şiddetli qınağına səbəb olan hadisələrdən biri də bu ölü qurumun koordinasiya şurasının üzvü

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Gönünə bələd olduğumuz dabbaxdakılar

Təhmasib Novruzov

Tez-tez deyirəm və təkrar eləməkdən də usanıram. Bu xalqın yaratdığı müdrik deyimlər ki, adına atalar sözü deyirik, dünya fəlsəfəsi tarixində misli-bərabəri olmayan kəlamlardır. Dünyanın hər üzünü görə-görə yaşayan bəbalarımız bir cümlə ilə elə fəlsəfi fikir yükü formalaşdırıblar ki, Aristotelin də, Kantın da, Marksın da yaratdığı fəlsəfə onların yanında bulanıq suya bənzəyir. Kim inanırsa, buyursun, atalarımızın yaratdıqları kəlamları yaxşı-yaxşı oxusun və sonra da bir az düşünün. O zaman nə qədər haqlı olduğumu görərlər. Bizim atalarımızın yükü, deyəsən, çox ağır olub və ona görə də, daha ağır yüklü fəlsəfə ilə dolu kəlamlar qoyub-gediblər bizi.

İndi tek birçə kələmdən söhbət açaq, görək, dediklərimizdə haqlıq, yoxsa yox! Məsəl var, deyərlər ki, filan-kəsin dabbaxda gönüne bələdəm. Bunu anlamaq üçün indiki internet əsirinin övladlarına demək zorundayıq ki, dabbaxda və ya dabbax heyvan dərisinin duzlanıb-quruduluğu məkana deyirlər. Dərinin, yəni gönüñ keyfiyyəti, ilkin olaraq, burda müəyyənmişdir. Keyfiyyətsizdə, sonrakı emal mərhələsinə göndərmədən əvvəl, çıxarıb atırlar zibilxanaya. Yəni babalarımız gönüñ dabbaxdaca saf-cürrük edirler ki, malın gözünə qatılıb, sağlam gönünlər də xərab eləməsin. Deyərsiniz ki, bunun fələfəyə nə dəxli? Var, qardaş, var ki, deyirəm, olmasa, demərəm ki! Dabbaxda gönüñ bələd olmaq kimi həyatı faktdan babalarımız eley ustalıqla yararlanıblar ki, bunu ümumiləşdirib, belə bir kəlamı nəsillərə ərməğan edərək, buyurmaq istəyiblər ki, hər yerdə, hər şeyi öncədən öyrən, bələd ol, sonra ondan istifadə edib-ətməməyə qərar ver. Həm də təkcə gön, mer-meyvə, ərzaq və s. deyil, adamları da öyrən, sonra ona necə yanaşmalı olduğunu müəyyən eley. Axır zamanlarda insanlarda vəfa, sədaqət, etibar o qədər tükənib ki, bu misal en çox eley insanları bağlı işlənməyə başlayıb. Yəni indi adamlar eley ustalıqla maskalana, maskalarının altında əsl simalarını gizlədə bilirlər ki, məcbursan onları keçmiş ilə maraqlanısan, örenib-biləsən ki, bu adamlı yol getməyə dəyər, ya yox? Deyəsən, məsalin fəlsəfəsini çox uzatdıq, axı! Keçək metləbə. Bu böyüklikdə millət içincə-içəlatına, iliyin qədər tanıldığı, bələd oldğu bəzi-bəzi adamlar çıxıblar meydana və deyirlər ki, bu milləti biz hamidan çox sevirik, millət də gərək bizi hamidan çox sevsin. Yəni millət gərək ölkədə nə qədər kabinet, kreslo varsa, hamısını versin onlara ki, onlar da milləti “sevə-sevə” o kabinetlərde, yumşaq kreslələrdə feyziblər olsunlar. Bu qədər dar düşüncəli şəngülümlərin içinde bir ağılli-başlı keçi də yoxdu ki, deyə qapını açmayı, canavarlar gəlib sizi yeyer. Canavar demişkən, bu zavalıllılar, Rəsul Quliyevin sözü olmasın, bu “badbaxtlar” yaddan çıxıblar ki, məmləkətindən bir suretlə canavar bərkədən ulayıb, üstlərində hücum çəkən kimi hamısı pərə-pərə oldular. Birinin səsi Türkiyədən gəldi, o birinin ki İrandan, bir başqasınınki Almaniyadan, Hollandalıdan, Fransadan, dəha nə bilim haralardan. Yaxşı, öz milli canavarımızın həməsindən ölkəni başlı-başına qoyub, qəçənlərə birdən xaricdə hazırlanmış qeyri-millli canavar sürüsü hücum etseydi, onda nə olardı? Bax, ona görə də, oturub düşünməli olursan ki, bu adamlara yenə dövlət etibar etmək olar, ya yox? O saat da atalarımızın o məşhur kəlamı düşür yadımıza və yeqin edirik ki, dabbaxda gönünlərinə bələd olduğumuz bu “millətsevərlərə” nəinki dövləti, heç hamamı da etibar etmək olmaz. Birləşdə o qabiliyyət də yoxdur ki, hamamın isti və soyuq suyunu eley axıtsınlar ki, camaat ya qaynar suda bişməsin, ya da soyuq suda üzüşüb-sətəlcəm olmasın. Odur ki, deyirəm, atalarımızın sözüne əməl edək, necə ki, edirik. Gönərlə zay olan malları eley dabbaxdaca ataq zibilxanaya. Yoxsa keyfiyyətli mala qarışib, ona da qurdaraşdırılar və millətin başını aşağı edərlər...

Nizaminin əsərlərində işti-rak edən qadınların hamisində qeyd olunacaq keyfiyyətlər vardır: *Şemirami (Mahin-banu) Qərbi Azərbaycan, Muğan və Arrana hökmdarlıq edən bir kralıcadır. Bu qadının idarə etdiyi məmləketlər abad, xalq da əmin-amanlıqlıdır. Səsani hökmdarı Xosrovun sevgiliyi Şirin bu kralıcanın veliəhdidir. İran şəhzadəsinə vurulduğunu gören Şirinə verdiyi öyüd, Şemiraminin hökmdarlıq hikmətinin ən böyük əsasına nüfuz etmiş bir zəkaya malik olduğuna sübutdur: "Şəxsi eşqinə, amandır, dinini və izzəti-nəfsini qurban vermə! Çünkü bu, dövlətimizin təməlini sarsıdar" - deyir.*

Bərdədəki "qadınlar səltəneti" və gözəl Nüşabə haqqında yazılıb. Bu səltənetdə hökm sürən rifah, ədalət, xoşbəxtlik və gözəlliyi qeyd etməklə, şair, ikinci dəfə, qadınılığın şəfqət, quruculuq və səadət mənbəyi olduğunu bildirmişdir. Leyli Ərəbistan şəraitində qadınların məruz qaldığı haqsızlığa zahirən boyun əyse də, əslində, özünü sevgilisine fəda etməklə səssiz bir mübarizə və mətinlik göstərir. Bizanslı Məryəmin sismasında şair hesab üzrə əre getmiş, rəqiblərinə qarşı amansız, qisqanc bir qadın obrazını yaratmışdır. Qadına mənfi Şərq münasibətini bu qısqanc arvadın dili ilə bildirən şair, bu adı qadın surətində də özünə xas bir xarakter (səciyyə) təsvir etmişdir. Şirini qısqandırmaq niyyətəle Xosrovun İsfahanın "görüş evi"ndə tapdığı Şəker adlı yüngül qadına belə Nizami bir fəzilət vermiş, ona pozğunluq içerisinde ismətini qoruya bilmək kimi yüksək keyfiyyət bəxş etmişdir.

Çinli türk kənizi obrazı barədə əvvəl bəhs olunmadığı üçün daha ətraflı məlumat vermək istərdik:

İskəndər ilk dəfə Çinədə olarkən Xaqañ tərəfindən ona, şairin "terk-e Çini" adlandırdığı bir cariye bağışlanır. Gözəlliyi ilə bərabər bu "Türkün" həm musiqi və rəqsde, həm de igitlikdə mahir olduğunu İskəndər bildirirlər. Qadılarda igitliyi xoşlama-yan İskəndər bu gözəli qəbul edirəs də, dərhal unudur.

Qafqazda İskəndərin ordusu ilə rus ordusu qarşılaşır. Qəhrəmanlar növbə ilə təkbətək döyüşə çıxırlar. Döyüşün beşinci günü İskəndər orduşundan meydana atılan naməlum bir gənc əvvəl Rum ordusunu bir çox ünli qəhrəmanlarını öldürmüş pəhləvəni öldürərək, qarşısına çıxan bir çox rəqibləri də yerə sərər; qaranlıq düşəndə, özünü tanıtmadan qərargaha dönmüş və ordu içinde qeyb olmuşdur. Ertəsi gün rus ordusundan döyüş meydانا insana bənzəməyən div teki birisi çıxır. Silahlı olmadığı halda heç bir zərbə və silahdan qırmızımayan bu div, qarşısına çıxan bütün igitləri - kimisinin qıçalarını qıraraq, kimisini ayaqları altında əzişdirərək mehv edir. İskəndər ordusunu qorxu bürüyür. Belə böhranlı anda dünən rus qəhrəmanlarını bir-birinin ardına yere sərərək etrafi vəlveləyə salan gənc yenidən meydana atılır. Fəqət, gəncin rus divinə bütün qüvvəsi ilə endirdiyi zərbələrin heç bir təsiri olmur. Bütün gücü ilə vurdugu polad toppuzlar belə divin başına dəyərək, parçaparça olurlar. Nəhayət, gənc ilə div güleşməyə başlayırlar. Güleşmə qüvvətdə misilsiz olan divin üstün gəlməsi ilə bitir. Amma başından

dəbilqəsi düşən gəncin gözəllik və incəliyi ilə meydana çıxan qızılığına qiymayan div onu öldürmür - saçlarından tutaraq, rus qərargahına getirir.

Döyüşün yeddinci günü İskəndər özü meydana çıxır. Örtəda dəyənmiş rəqiblər rus divinin boynuna atlığı kəməndlə onu yixib sürükləyir və ordunun içəne çekerek bağlatdır. Rus divi həbs edilir.

Divin möglubiyətindən ruhlanan İskəndər ordusu ümumi bir hücum ilə rus ordusu üzərinə yerişir. Meydan mühəribəsi rusların məğlub olması və baş komandanı Qıntalın əsir edilmesi ilə bitir.

Bu qələbədən sonra İskəndər, adəti üzrə, hərbədə qəhrəmanlıq göstərmiş olanlara, düşmən tərəfdən olsalar belə, iłtifat göstərmək üçün, zəncirləmiş olduğu rus divini hüzuruna getirir. Əl-qolunu açdırır. Onu lütf və nəvəzişle yumşaltmaq isteyir. Əl-qolu açılan vəhşi isə dərhal qaçıp və gözdən uzaqlaşır. Qərargahdakılar bu əcayıb hərəkəti özlərinə görə yozmağa başlayırlar. Kimi vəhşinin çöllüyü öyrəşdiyi üçün öz səhrasına qovuşmaq arzusunun üstün gediyini, kimi də qoyub gedidiyi heyvanları üçün qəribəmiş olduğunu güman edir. İskəndər də etdiyi hərəkətin şübhəli nəticəsi barədə fikr dalır.

Hamı bu qəribə hadisəni özü üçün təhlil etməkdə olduğu zaman baxıclar ki, div qolları arasında gözəl bir qız gelir. Çatar-çatmaz, bu əcayıb məxlüq İskəndərin qarşısında diz çökür və gözəli ona təqdim edir.

"Ay qədər" gözəl olan bu qız İskəndəri maraqlandırır. Onu çadırına aparır. Danışdırır. Başına gələnləri öyrənmək isteyir. Melum olur ki, bu, Çin xaqanı tərəfindən İskəndərə hədiyyə olunmuş "Türk gözəli"dir. Padşahın laqeydiliyindən sixilmiş və vu-

əyləncələrlə keçən bu gündə padşah çoxlu ov ovlayıır. Behram her kəsin tərifini qazanmış atlığı oxlara, yalnız Fitne adlı bu çinli kəniniz soyuq bir tərzdə seyri qaldığını gördükə ona:

-Bax, bir ceyran gəlir, onu necə istəyirsən vurum? - deyə müraciət edir.

Cariye:

- Bacarırsansa, dal ayağı ilə qu-lağınızı bir-birinə tik, deyir.

Padşah, əvvəlcə yayına kiçik bir çinqil daşı qoyaraq, heyvanın qu-lağını vurur; heyvancıq arxa ayağı ilə gicisən qu-lağını qasıyarkən, atlığı nazik bir oxla dərhəl ayağı qu-lağla bir-birinə dikib, qızı dönerək:

- Necədir?! - deyə soruşur.

Meğrur kəniz laqeyd bir tərzdə:

- Burada nə var ki, bu, məşqin neticəsidir!.. - deyir.

Padşah qızın bu dikbaşılığından qəzəblənərək, onu yanındakı sərkərdələrdən birinə verib:

- Götür, bunun işini bitir! - deyir.

Məhkum qız sərkərdəyə yalvararaq deyir.

- Məni öldürmə, gizli bir yerde saxla. Görərsən, günlərin birində padşahın qəzəbi keçəcək, mənim halıma acıyb, məni axtaracaq. O zaman salamat olduğumu bilib sevinəcək. Bu sevincə həm mən xilas olaram, həm də sən qazanarsan.

Saxlandığı gizli yerde isə Fitne yenice doğulmuş bir buzovu hər gün iki-üç dəfə ciyinlərinə alaraq, gəzinməyi və yaşadığı evin pillələri ilə qalxıb-düşməyi adət edir. Bu min-valla xeyli müddət keçir. Zaman keçidkə, yaşı bir buğaya çevrilən heyvanı zərif bədənlə cariye eyni cəldliklə pillələrlə çıxırb-düşürəmis.

Günlərin birində padşah həmən sərkərdəyə: "hayif o cariye!" - deyir. Bu xəbəri alan ağıllı cariye, ha-

Nizami Gəncəvinin qadın hüquqlarına münasibəti

ruşmaq qərarına gəlmişdir. Bütün ordunu heyrətdə qoyan naməlum gənc bu imiş. Rus divi qız olduğu üçün onu öldürmemiş, aparıb ruslara əsir etmişdir. Ruslər onu həbs etmişlər. Ətrafinı "çirkin səsli və çirkin sözlü" ruslar bürdüyü halda, onu tutan div təkrar götürüb İskəndərin yanına qərargaha dönmüş və ordu içinde qeyb olmuşdur. Ertəsi gün rus ordusundan döyüş meydana insana bənzəməyən div teki birisi çıxır. Silahlı olmadığı halda heç bir zərbə və silahdan qırmızımayan bu div, qarşısına çıxan bütün igitləri - kimisinin qıçalarını qıraraq, kimisini ayaqları altında əzişdirərək mehv edir. İskəndər ordusunu qorxu bürüyür. Belə böhranlı anda dünən rus qəhrəmanlarını bir-birinin ardına yere sərərək etrafi vəlveləyə salan gənc yenidən meydana atılır. Fəqət, gəncin rus divinə bütün qüvvəsi ilə endirdiyi zərbələrin heç bir təsiri olmur. Bütün gücü ilə vurdugu polad toppuzlar belə divin başına dəyərək, parçaparça olurlar. Nəhayət, gənc ilə div güleşməyə başlayırlar. Güleşmə qüvvətdə misilsiz olan divin üstün gəlməsi ilə bitir. Amma başından

misi olan sərkərdəyə məsləhət görür ki, padşahi olduğu yere qonaq çağırınsın. Sərkərdə bir bəhane tapıp padşahı dəvet edir. Söhbət esnasında, sərkərdə onu şərəfləndirmiş padşaha fövqəladə qüvvəye malik cariyesindən bəhs edir və padşah hemin cariyanı görmək istəyir. Bu zaman çinli cariye, adəti üzrə, buğanı ciyinlərinə alaraq, pillələrlə yuxarı çıxırb və getirib düz Behramın qarşısında yerə qoyaraq padşaha: "Gü-cümü gördünmü?" - deyir.

Padşah:

- Bəli, - deyir, - bu, bir məhərətdir. Amma güc yox, yalnız məşq nəticəsində mümkündür! Yəni kiçik bir buzov iken bu heyvanı ciyinlərinə aparmış və təkrarlanan məşqərə saysında yerə nəticəni əldə etmişən!..

Qız ciyələnərək. "Bizim bugaya məşq deyirsiniz, amma sizin gura məşq deyənlərə ölüm, eləm?" - deyir.

Bu kinayəni eşidən padşah diqqətə baxaraq, öz "Türk"ünü tanıyır, onun ölüməyinə sevinir, dərhal qızı boynuna sanır və gül yanaqlarından öpür.

Məşqələ qazanılmış məhərətin də qiyməti olduğunu qeyd edən padşaha haqq qazandıran Fitne,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin
İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduun maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının
müdafası, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi
fəallığının artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb

gözəl, qüvvəli və kamil bir qadın obrazı, şübhəsiz, Şirindir. Bir tərəfdən, ən ülvə sevgi ilə Xosrova aşiq olan şahzadə, o biri tərəfdən isə, qadınılıq şərfini uca tutan bir insandır. Eşqin verdiyi zəifliklə təslim olma uğurumunun ta kənarına qəder gələn Şirin, ləyaqətinin, qadınılıq şərfinin verdiyi qüvvətə sarsılmadan dayanır, aşiqdən özüne qarşı bərabər münasibət tələb edir. Hər hansı bir normal olduğu kimi, Şirindən də iki daxili duyğu daimi bir mübarizədir. Qadınılıq hissi ilə sevir, aşiq olur. Təkliyə qatlanır. illercə gözləyir. Fərhad kimi fədakar aşiqə şəfqət göstərəsə də, əsl məqsədindən dönmür. Dözmüllük sayesində, müqavimət və qeyri-adı mətinliyi nəticəsində, istədiyi şəkildə nail olur.

Üzründə də, günahında olduğu kimi, qüdərət göstərən bu incə məlxulu Behram canı kimi bağırına basır və bu "günahkar" cariəni yalnız bağışlamaqla Kifayətlənməyib, onu özüne nikahlamaqla da xoşbəxt edir. Beləliklə, çinli cariye həm özü qurtulur, həm də hamisi olan sərkərdə mukafata layiq görülür.

"İskəndərname" də dövrünün alım və filosoflarını aciz qoyan qızı Məryəm hekayəti də vardır ki, öz səyi ilə, müasir istilahla desək, avtodidaktik olaraq yetişən bu alım qadın obrazının sərgüzəstini, bütünlükə dənmişsaq, sözü həddən artıq uzatmış olarıq. Nizamidə kişilər kimi atanın, vuruşan, eys-işrət içinde ismet və namuslarını, qiymət və şərəflərini qoruyan qadınlara aid çox canlı və şairənə misallar tapa bilərsiniz. Amma şairin təsvir etdiyi ən

ölümüne dözməyib, ölen qadınlardan yox deyil. Fəqət, Şirin haqqında özüne qarşı heç kim bir başqası üçün bu gözəlliklə ölməmişdir. O, ərinin məzarı üstündə dərdini azaltmaq, ağlamaq üçün gedən yashı bir qadın kimi deyil, sevgilisine qovuşmaq üçün yollanan xoşbəxt bir gəlin kimi gedir və bu "gəlin otağından" bir dəhə çıxmır.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Baş infeksiyonist: "Qərbi Nil virusunun ölkəmizdə yayılma təhlükəsi yoxdur"

Özünü yüksək hərəket, başağrısı, yorğunluq, bütün bədəndə ağrı, ürək bulanması və dəridə səpkilərlə bürünen Qərbi Nil xəstəliyi Avropada 142 nəfərin həyatını itirməsi ilə nəticələnib. Xəstəlik limfa vəzələrinin şışməsi, şüurun itməsi, hətta komaya düşmə hallarına da səbəb ola bilər.

AZƏRTAC xəber verir ki, virusun ölkəmizdə yayılma təhlükəsi olduqca aşağıdır. Bu bərədə Səhiyyə Nazirliyinin baş infeksiyonistisi Cəlal İsayev məlumat verib. Onun dediyinə görə, xəstəliyə isti iqlim zonasında daha çox təsadüf edilir. Onun yayılmasında daha çox aqcaqanadlar və quşlar rol oynayır. Baş infeksiyonist deyib: Qərbi Nil virusunun ölkəmizdə yayılması üçün rezervuar yoxdur. İndi payız fəsl olduğundan köçəri quşlar isti ölkələrə gedir və Afrika ölkələrindən gələn quşlar yoxdur. Yalnız Avropa ölkələrindən həmin virusun gəlmə ehtimalı ola bilər. Belə hal olarsa, dərhal həkimə müraciət etmək lazımdır. Hələlik isə belə təhlükə yoxdur".

Bu şirkət işçilərinə "yuxarı pulsu" da ödəyəcək

Yaponianın CRAZY şirkəti işçilərinə yuxularını düzgün idarə edəcəyi halda onlara daha çox pul ödəcəyini bildirib. Bu bərədə şirkət yerli mətbuatla açıqlamasında bildirib. Yeni yaradılan sistemin qaydalarına görə, bir işçi 5 iş günü ərzində 6 saatdan çox yuxu yatarsa, ona maaşından əlavə ödəniş də veriləcək. Ay ərzində davamlı olaraq sağlam yaşam tərzinə diqqət edəcək şəxs ballar sayəsində qazanc əldə edəcək. Bir aya 1 000 bal topalayacaq işçi, 5 min yen (50 dollar) qazanacaq.

"Romantik cinayət" - Sevgilisi üçün 90 ədəd qızılıgül ogurladı

Rusyanın Xanti-Mansiysk muxtar dairəsində 22 yaşlı gənc sevgilisine hədiyyə etmek üçün gül pavilyonundan 90 ədəd qızılıgül ogurlayıb. Trend-in məlumatına görə, həmin şəxs qısa müddət sonra qızın evinin yaxınlığında polis tərəfindən saxlanılıb. Onun barəsində oğurluq maddəsi ilə cinayət işi açılıb. Qeyd olunur ki, gül pavilyonuna 14 min rubl maddi ziyan dəyib.

Sinoptiklərdən xəbərdarlıq: Havanın temperaturu 10 dərəcəyədək enəcək

Sinoptiklər hava şəraitinin kəskin dəyişəcəyi ilə bağlı xəbərdarlıq ediblər. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeoroloji Departamentindən AZƏRTAC-a bildirilərlə ki, oktyabrın 26-dan 27-si gündüzədək ölkə ərazisində havanın temperaturu ötən günlərə müqayisədə 10°-dək enəcək. Arabir yağış yağıcağı, bəzi yerlərdə intensiv və güclü olacağı, dağlıq ərazilərdə qara keçəcəyi gözlənilir. Dağlıq və dağetəyi rayonlarda dolu düşəcəyi ehtimalı var. Qərb küləyi esəcək, bəzi yerlərde arabir güclənəcək. Çaylarda sululüğün artacağı, bəzi dağ çaylarında qısamüddətli daşqın və sel olacağı gözlənilir. Bakıda və Abşeron yarımadasında da havanın temperaturunun 5-10 ° enəcəyi, güclü şimal-qərb küləyinin əsəcəyi proqnozlaşdırılır.

ELAN

Bakı Slavyan Universitetinin Filologiya fakültəsinin xarici dil mühəllimiyyi ixtisasının I kurs tələbəsi Səferova Leyla Nadirovna məxsus tələbi biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev
Baş redaktorun müaviləri:
Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.
Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 **Faks:** 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Ses"in komputer mərkəzində yığılır, sahifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAC, SIA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur
Tiraj: 5500

Ses

Son səhifə

25 oktyabr

Zərif gimnastlar güclərini Bakı çempionu adı uğrunda mübarizədə sınayacaqlar

Noyabrın 2-dən 3-dək Bakı Olimpiya İdman Kompleksində bədii gimnastika üzrə növbəti yerli yarış baş tutacaq. Bu dəfə zərif gimnastlar öz güclərini Bakı çempionu adı uğrunda mübarizədə sınayacaqlar. AZƏRTAC xəber verir ki, sayca 25-ci olan çempionatda Ocaq Sport Klubu, Bakı Gimnastika Məktəbi, Respublika Kompleks İdman Məktəbi, Su İdman Sarayı, AyUlduz Klubu, Daxili İşlər Nazirliyinin İdman Cəmiyyəti, "Sərhədçi" Olimpiya İdman Mərkəzi və Zabrat İdman Klubunun yetirmələri iştirak edəcəklər. İki gün davam edəcək turnirdə 100-dək gimnastın çıxış edəcəyi gözlənilir. Yarışların ilk günü məhz balaca gimnastların çıxışları ilə əlamətdar olacaq. Belə ki, azyaşlı gimnastlar alətsiz, ip, halqa ilə öz programlarını təqdim edəcəklər və günün sonunda onlar fərdi çoxnövçülükdə öz aralarında qalibləri müəyyənləşdirəcəklər.

Növbəti yarış gününə isə yeniyetmələr start verəcəklər. Onlar da hakimlər qarşısına alətsiz, ip və halqa ilə çıxaraq, yüksək xal almaq üçün çalışacaqlar. Gənclər və böyükər yaş kateqoriyasına bölmüşən gimnastlar isə halqa, top, gürzələr və lent ilə programlarını icra edəcəklər. Beləliklə, turnirin sonunda bütün alətlər üzrə yekun xal əsasında fərdi çoxnövçülükdə fərqlənmiş gimnastlar fəxri kürsüyə yüksələcəklər.

Doha 2023-cü ildə cüdo üzrə dünya çempionatına ev sahibliyi edəcək

2023-cü ildə cüdo üzrə dünya çempionatı Qəterin paytaxtı Dohada keçiriləcək. Bu bərədə Beynəlxalq Cüdo Federasiyasının (IJF) rəsmi saytı məlumat yayılıb. Dünən IJF rəhbəri Marius Vizer, Qəterin Taekvando, Cüdo və Karate federasiyalarının prezidenti Xalid Həməd Əl-Attiya və Qəter Federasiyasının baş katibi Eid Əli Əlmuraihi dünya birinciliyinin Dohada keçirilməsi barədə saziş imzalayıblar. 2018-ci il cüdo üzrə dünya çempionatı bu yaxınlarda Azerbaycanın paytaxtı Bakıda keçirilib. 2019-cu ildə dünya birinciliyi Tokioda (Yaponiya), 2021-ci ildə isə Vyanada (Avstriya) təşkil olunacaq. Yay Olimpiya Oyunlarının keçirildiyi ildə cüdo üzrə dünya çempionatı təşkil olunmur. Onu da qeyd edək ki, Doha yaxın illərdə yüngül atletika üzrə dünya çempionatına (2019) və futbol üzrə dünya çempionatının (2022) oyunlarına da ev sahibliyi edəcək.

"Kyellini və Bonuççı Harvardda dərs keçə bilər"

Biz Çempionlar Liqasını qazanmağa əsas namizədlərdən olan komandaya uduzduq". Qol.az-in məlumatına görə, bu sözleri "Mançester Yunayted"ın baş məşqçisi Jozé Mourinho futbol üzrə UEFA Çempionlar Liqasının qrup mərhələsinin 3-cü turunda evdə "Juventus"a uduzduqları görüşdən sonra keçirilən mətbuat konfransında deyib. Portuqaliyalı mütəxəssis 0:1 hesablı məğlubiyyəti şərh edərkən rəqibin müdafiə xəttini xüsusi vurğulayıb. O, Corcio Kyellini və Leonardo Bonuççinin sayəsində rəqibe qol vura bilmədikləri qeyd edib: "Oyunun nəticəsini dəyişmək üçün hər şey etdik. Əsas da ikinci hissədə fəal idik. Ancaq rəqibin Kyellini və Bonuççı kimi müdafiəçiləri var. Bu futbolçular Harvard universitetində mərkəz müdafiəçisi necə olmalıdır dərzi keçə bilərlər. Onlar fantastik müdafiəçilərdir". Xatırladaq ki, Turin klubu Paolo Dibalanın qolu sayəsində səfərdə qələbə qazanıb.

"Beşiktaş" 4 futbolçusu ilə yolları ayırır

Türkiyənin "Beşiktaş" klubu 4 futbolçusu ilə yollarını ayırmaya hazırlanır. Qol.az-in "Hürriyet"ə istinadən yayıldığı məlumatə görə, İstanbul temsilçisi Vagner Lav, Kayl Larin, Enzo Roko və Adriano Korreanın satışından gelir əldə etməyi planlaşdırır. Yeni mövsümde hələlik istədiyi nəticəni qazana bilməyen "ağ-qaralar" yaxşı teklif gələcəyi halda Rikardo Kuarejmani da komandanadan göndərəcək. Qeyd edək ki, "Beşiktaş" Türkiye Superliqasında 9 turdan sonra 15 xalla 5-ci pillədə qərarlaşıb.